Է. ՏԱՐԻ 1916 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 29 ՄԱՐԵՐԻ 4382 — Հ. Տ. 5 ՅՈՒՆԻՍ 1890 — Ն. Տ. 17 ՅՈՒՆԻՍ 1890 — ՀԻՃՐ. 1 ԶԻԼԳԱՏԻ 1307 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Galata, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌وك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար 3 ամսեան դրամագլուխ տարեկան	160
» » » » »	80
» » » » »	40
Օտար » » »	200
» » » »	100
Ամսոյ » »	56
» » »	28
Թուրք.	Խորհրդ Գրչութեան վրայ 6
Նոր.	Ամսոյ համար դրութիւն եւ լրագիր՝

Les annonces sont reçues AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԶԱՐԴԱՑՈՒՄ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ԿԱՆԱՑ�re

Երկու դէպքեր այս օրերս մասնաւոր կարեւորութիւն մը տուին իգական սեռին բարձրագոյն կրթութեան և քաղաքական իրաւանց խնդրոյն։ Օր. Ֆիլիփիա Կառէթ Ֆօսէթ Բէմպրիճի Համալսարանին բարձրագոյն յաջողագիտական ուսմանց մրցման մէջ առաջնակարգ հանդիսացաւ, և Ռումանուհի մը, Օր. Սարմիղա Պիլչէսքօ, Փարիզի Իրաւագիտական Համալսարանին մէջ Իրաւագիտութեան Վարդապետի (Doctorat en droit) քննութիւնն անցուց մեծաւ յաջողութեամբ։

Օր. Ֆօսէթ դուստրն է Անգլիոյ թագաւորական հանգուցեալ նախարարը և քաղաքական տնտեսագիտութեան դասախօս Պ. Հէնրի Ֆօսէթի, որ թէեւ կոյր, բայց նշանաւոր գիտնական մ'էր, անգամ Պ. Կլատսթոնի երկրորդ նախարարութեան։ Օր. Ֆօսէթի մայրն ալ գրագէտ և գիտնական է միանգամայն։ Շատ բաներ գրած է ի պաշտպանութիւն կանանց իրաւանց, և իր ամուսնոյն հետ մէկտեղ քաղաքային տնտեսութեան դասագիրք մը հեղինակած է։

Բէմպրիճի Համալսարանին մէջ սովորութիւն է որ յաջողագոյն և ընտրելագոյն ուսումնասիրաբար իրենց ուսման ընթացքը չկնքած՝ մասնաւոր քննութիւններ կամ մրցումներ կը կրեն մաթէմատիքի բարձրագոյն ճիւղերուն մէջ, որք մասնաւորապէս կը մշակուին ի Բէմպրիճ։ Մրցման մէջ առաջին հանդիսացողն օրուան դիցազն է։ Իւր առջեւ ասպարէզը բաց է մինչեւ ի Խաչաբանութիւն, ի նախագահութիւն Լորտերու Ժողովոյն (դատական նախարարութիւն), կամ յարքեպիսկոպոսութիւն Բէնթբրիի, ըստ իւր ընտրելիք ճիւղին։ Ուսանողուհիք չեն կրնար ատոնցմէ ոեւէ մէկ ստանալ այս Համալսարանին մէջ, բայց վերջերս պաշտօնական զիջում մ'եղաւ իրենց, որով կարող են քննութեանց մասնակցիլ։ Այս տարի եւս թէեւ պաշտօնական Senior Wrangler կամ առաջին հանդիսացող ուսումնասիրաբարն արական սեռէն է, բայց քննիչք յայտարարեցին որ եթէ մրցակցող ուսանողուհիներն եւս հաշուի դնելու արտօնութիւն ունենային, առաջնութիւնը կը պատկանէր Օր. Ֆօսէթի։

Բէմպրիճի Համալսարանը վերջին ժամանակներս հաստատեց իգական երկու կրթարաններ, ուր ուսանողուհիք կրնան ատոնցմէ ընդունիլ։ Այս երկու կրթարանաց ուսանողուհիք փայլուն կերպիւ տօնեցին Օր. Ֆօսէթի շքեղ յաղթանակն, որ կ'ապացուցանէ թէ չափագիտական ամենանուրբ եւ դժուարին ուսման մէջ իսկ, օրք առնական կորովի մտքին վերապահուած կը կարծուէին, օրիորդ մը կարող է ի կիր դալ երիտասարդներու հետ եւ յաղթել անոնց։ Այս յաղթութեան վրայ, Բէմպրիճի Համալսարանը կը հարկադրուի իգական սեռին եւս տալ այն արտօնութիւն զոր ցարդ կը զլանար, այն կարծեօք թէ չափագիտական ուսմանց յոգնեցուցիչ հաշիւք իգական մտաց համար չեն։

Կ'երեւի թէ հանրային գործունէութեան ամեն ճիւղերուն մէջ յեւրոպա Անգլիոյ բաժնին կ'ինայ արական և իգական սեռերու հաւասարութեան փորձերն ընել։ Արդէն գրպրոցական խորհրդոց մէջ և հանրային աղքատախնամ վարչութեան խորհրդոց մէջ անդամուհիք բազմելու իրաւունք ունին ըստ օրինաց։ Կանայք կարող են նաեւ քուէ տալ քաղաքային խորհրդոց ընտրութեան համար։ Կ'աշխատուի գաւառային ժողովոյ մէջ եւս մուծանել անդամուհիներ։ Թէ՛ պահպանողական և ազատական կուսակցութեան մէջ հզօր շարժում մը կայ խորհրդարանի անդամոց ընտրութեան համար եւս իրաւունք տալ իգական սեռին, դէթ այն օրիորդաց և կանայց որք անկախաբար կ'ապրին, ամուրի կամ այրի, իրենց քրտանց վաստակով, կամ իրենց եկամտով։

Երեք տարի յառաջ Օր. Ռամսէյ Դպրութեանց մրցման մէջ առաջնակարգ հանդիսացած էր Բէմպրիճի Համալսարանին Թրինիթի Քոլէճին մէջ, Օր. Ռամսէյ և Օր. Ֆօսէթի իմացական յաղթանակք դրապէս կը նրպաստեն կանանց իրաւանց դատին վերջնական յաջողութեան։

Դանք ի Փարիզ։

Առաջին անգամն էր որ օրիորդ մը Փարիզի Իրաւագիտական Համալսարանին մէջ Փաստաբանութեան (Licencié) կամ Վարդապետութեան քննութիւն կ'անցուներ։ Ամեն տարի շատ մը աղջիկներ կը հետեւին Փարիզի Դպրութեանց, Դիտութեանց և Բժշկութեան Համալսարաններուն ընթացից, և վերկայեալ կ'ելնեն։ Բայց իրաւագիտական ճիւղին հակում չեն ցուցներ։ Օր. Սարմիղա Պիլչէսքօ 23 ամեայ երկայնահասակ թխորակ և յոյժ գեղեցիկ աղջիկ մ'է, շատ ալ ամչկոտ։ Իւր բարեկեցիկ ծնողք ուզեցին առաջնակարգ կրթութիւն մը տալ իրեն։ Միջակարգ վարժարանի ուսումնարանն ըրաւ իւր հօրենական տան մէջ, Պուքրէշի Լիսէին և Համալսարանին լաւագոյն ուսուցչաց ձեռօք, և 17 տարեկանին մէջ, Դիտութեանց և Դպրութեանց պակաւորի (Պաշիէ) յաջող քննութիւնն անցուց ի Փարիզ, միանգամայն պարապելով երաժշտութեան, և առաջին մրցանակն ստացաւ դաշնակի համար։ Ի Փարիզ, 1884ին, միանգամայն թէ՛ Դպրութեանց և թէ Իրաւագիտութեան Համալսարաններու ընթացից հետեւիլ ուզեց։ Իրաւագիտութեան ուսումն իւր հօր կամքն էր։ Դպրութեանց Համալսարանն աղջկերուհի ընդունեց զինք, իսկ Իրաւագիտութեան Համալսարանին մէջ դժուարութեան բախեցաւ։ Դասախօսից յատուկ ժողով դումարեցաւ, և յետ երկար վիճաբանութեանց, դասախօսից մեծամասնութիւնն հաւանեցաւ որ Օր. Պիլչէսքօ իրաւագիտական ուսման եւս կարենայ պարապիլ։ Ամենայն կանոնաւորութեամբ և աշխատասիրութեամբ աշակերտեցաւ, իւր փաստաբանական քննութիւնն յաջողապէս անցուց, և թէպէտ ի Փարիզ իրաւագիտութեան պարապողներ փաստաբանական քննութիւնն անցուցնելէ ետքը կը մեկնին, բայց գեղանի Ռումանուհին մնաց, բարձրագոյն աստիճանն հասնելու հաստատ դիտաւորութեամբ։ Իւր մայր միշտ իրեն կ'ընկերանար Համալսարանին մէջ։ Վարդապետութեան վկայականին համար օրիորդն 506 էջէ բաղկացեալ ստուար աշխատութիւն մը հեղինակած էր, սանիթին վրայ։ «Մօր օրինական վիճակն հռոմէական օրէնսդրութեան և ֆրանսական օրէնսդրութեան մէջ», ի սկզբան 700 էջէ կը բաղկանար աշխատութիւնը, բայց իւր դասախօսից խորհրդով զեղչեց 200 էջն, ուր սերնդականութեան վրայ կը ճառէր։

Օր. Պիլչէսքօ այս հեղինակութեամբ կը պահանջէ որ «կինն ի վիճակի դրուի ո՛չ թէ առն իրաւանց ստանձնութիւն ընելու, այլ առն հաւասար ցոյց տալու ինքզինք՝ անոր քով կատարելով իրեն վերապահեալ պաշտօնն։ Այս պաշտօն միայն որդեծնութիւն չէ, այլ մանաւանդ կրթել զարգացնել զանոնք օրք այր պիտի լինին»։ Ակնարկելով կնոջ քաղաքական իրաւանց, կ'ըսէ.

«Կինն, որպէս այրն, անդամ է քաղաքացիական կամ քաղաքական ընկերութեան մը, Պետութեան մը. կինն եւս քաղաքացուհի է ուրեմն, և եթէ այս բառ ծիծաղելի եղած է ծայրայեղութեամբ, իրը ծիծաղելի չէ սակայն, և ճշմարիտ պիտի մնայ միշտ։

«Թէ կինն արտաքին և հանրային գործառութիւններն այր մարդուն թողու, շատ լաւ. բայց կնոջ այս անգործութիւն անտարբերութիւն չի կրնար լինել։

«Եւ իրօք, կինն ալ առն չափ շահ ունի օրինաց պատրաստութեան, հանրային գործոց վարչութեան և արդարութեան գործադրման մէջ։ Բայց կը խորհինք թէ կանանց չի վայլեր այս գործոց ուղղակի մասնակցիլ, յորս ապաքէն իրենց բնական ներկայացուցիչներն ու փոխանորդներն ունին յանձին իրենց հայր, եղբարց, ամուսնոց և որդւոց։»

Իւր եզրակացութեան մէջ, Օր. Պիլչէսքօ կը պահանջէ օրինական կարգ մը բարւոքումներ, «որպէս զի զաւակին հանգէպ մայրն հօր հաւասար կացութիւն ունենայ, ամեն անգամ որ երկոքին ամուսնիք միանգամայն ներկայ չլինին, և երբ՝ հետեւապէս՝ այրական իշխանութիւնը խնդրոյ ներքեւ չի մնար»։

Ռումանուհին Պուքրէշ կը վերադառնայ, ռումանի փաստաբանաց կարգին մէջ արձանագրուելու նպատակաւ, «ո՛չ թէ ես ինքս դատարանաց առջեւ ելնելու և փաստաբանելու համար, որովհետեւ իմ վեհերոտութիւնս արդէն այդ համարձակութիւնը կը զլանայ ինձ, բայց կը փափաքիմ անձնական փորձով հաստատել տալ միանգամ ընդ միշտ սա սկզբունք թէ կանայք փաստաբան կրնան լինել, որպէս զի այն օրիորդք որք ինձ չափ բարեկիցիկ չլինելով պէտք ունին իրենց ապրուստին համար աշխատելու, կարենան օր մը փաստաբանական արուեստն ի գործ դնել՝ առանց կառավարական դժուարութեանց»։

Փարիզի Իրաւագիտական Համալսարանին ընթացից կը հետեւին այժմ ժամն երկու օրիորդք, մին ֆրանսացի, միւսը ռուս։ Երկուքն ալ արդէն ստացած են փաստաբանական աստիճանը։

ԹՈՒՐՔԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ, ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Հեւագիրը ծանոյց Ֆրանսայի արտաքին գործոց Նախարար Պ. Ռիպոյի բանախօսութիւն Եգիպտոսի պարտուց փոփոխման խնդրոյն վրայ։ Պ. Ռիպօ գործին սեպհականական մասը բացատրելէ յետոյ, որոյ վրայ պէտք եղած տեղեկութիւնք արդէն տրուած են այս սիւնակաց մէջ, քաղաքական կողմին բացատրութեան համար ի մէջ բերաւ վերջաբանն այն ծանուցագրոյն զոր Ֆրանսական կառավարութիւնը ղրկած է Տէրութեանց՝ Եգիպտոսի թէ՛ սեպհականական և թէ քաղաքական խնդրոյն վրայ։

«Այժմեան օտար գրաւումը, նոյն ինքն անգլ. կառավարութեան հանդիսաւոր յայտարարութեանց համեմատ, առժամեայ է լոկ, և պէտք է դադրի՝ յեգիպտոս բարեկարգութեան հաստատուելուն պէս։

«Հանրապետութեան կառավարութիւնը կը մտածէ թէ այդ պայմանը կատարուած է այսօր, և Եգիպտոս այժմէն կարող է գոհացնել բարեկարգ կառավարութեան բոլոր այն պայմաններ որք՝ յաչս Անգլիոյ՝ տեղի կուտան անգլ. զօրաց ներկայութեան Օմ. Տէրութեան այս մասին մէջ։

«Տէրութիւնք պէտք է համամիտ լինին մեզ հետ, և եգիպտական պարտուց փոփոխումէն յառաջ եկած խնայութիւնք պէտք է քսակ կարի դարձուին Եգիպտոսի կառավարութեան ընձեռելու նիւթական միջոցներ, որպէս զի Անգլիա իւր զօրքը քաշելու համար տուած խոստումը կարենայ դրդագրել, (ներքնապէս զօրացած տեսնելով զեղիպտոս)։

«Ընդունելի չէ որ այս պարտուց փոփոխումէն յառաջ եկած խնայութիւնք, որք եւրոպեան դրամագլուխէն պահանջուած զոհողութիւն մ'են ապաքէն, անուղղակի ծառայեն նեղոսի հովտին մէջ երկարաձգելու օտար գրաւումն։

«Այս գիտողութեանց համաձայնելու համար բաւ է աչքէ անցունել այն փայլուն պատկեր զոր անգլ. կառավարութիւնն և իւր գործակատարք գծած են վերջերս՝ բացատրելով Եգիպտոսի մէջ տիրող ապահովութիւնն և բարգաւաճումն։

«Այս խնդրոյ վրայ մեր համոզմունք փոփոխում չեն կրած բնաւ։ Նոյն նրպատակաւ (անգլիական զօրաց մեկնումը փութացնելու նպատակաւ) է որ ֆրանսական կառավարութիւնը խորհուրդ տուաւ որ եգիպտական կառավարութեան առաջարկած սահմանափակ փոփոխման հասոյթք դործածուին յատուկ դրամագլխոյ մը կազմութեան, որոյ շնորհիւ եգիպտոս իւր զինուորական այժերն աւելցնէ, և ինքնին կարող լինի իւր սահմանագլուխները պաշտպանել, ներքին կարգ և կանոն պահպանել երկրին մէջ, որով և փութացնել օտար զօրաց մեկնումը։

«Բայց Եգիպտոսի կառավարութեան իւր պարտուց փոփոխման վրայ ինչ ինչ առաջարկներ մատուցանելէն ի վեր իրերը փոխուած են բաւական։ Թուրքիա, որ ուրիշ ամեն Տէրութենէ աւելի հոգածու է զի օտար զօրքեր մեկնին Եգիպտոսէն, փութաց հարցունել Անգլիոյ թէ ի՞նչ են այս մասին իւր վերջնական դիտաւորութիւնք։ Լոնտոնի դահլիճը չպատասխանեց դեռ։ Կը յուսանք որ իւր պատասխան դոհացուցիչ լինի թէ՛ Վեհ. Պուլթանին կառավարութեան և թէ այն Տէրութեանց համար որք ստորագրած են 1885ի յայտարարութիւնն։

«Այս պայմանաց մէջ, Ֆրանսա պէտք չտեսաւ Եգիպտոսի պարտուց փոփոխումն ստորագրելու համաձայնութեան մը՝ փոփոխումէն յառաջ դալիք խնայութեանց գործածման կերպին վրայ։ Այս վերջին կէտս վրայ յառաջիկային բանակցութիւնք կրնան կատարուիլ Անգլիոյ և միւս Տէրութեանց հետ։

«Անգլ. կառավարութիւնը քաջ գիտէ որ եթէ փափաքող ենք իրեն հետ մտերմական յարաբերութիւններ տանելու, եթէ գժտութեան պատճառ չենք ուզեր թողուլ ֆրանսական եւ անգլիական երկուց ազգաց մէջ որք յամենայնի համաձայն ընթանալու կոչուած են, բայց և այնպէս առանց բաղդի չենք կրնար թողուլ որ Անգլիա հաստատուի Նեղոսի հովտին մէջ և Սուէզի ջրանցին վրայ, յորս բռնադակ ելեւոպա չահ ունի, և Անգլիա ո՛չափ յամառի իւր խոստման դործադրութիւնն յապաղեցնելու, մեք եւս նոյնչափ պիտի յամառինք իւր խոստումն իրեն յիշեցնելու։»

Ժողովը ջերմագին ծափահարութեամբ ընդունեց Պ. Ռիպոյի բացատրութիւնները։ Բայց ինչպէս Ֆրանսայի նախարարն ինքն եւս ըսաւ, խնդիրն այժմ կախեալ ունի Թուրքիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ վերսկսեալ բանակցութիւններէն, ի մասին անգլ. զօրաց ներկայութեան յեգիպտոս։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ԵՒ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Պարսկաց Շահն Հռոմայ դեսպանութիւնն առաջարկեց Վսեմ. Մելքոն Խանին, որ կը յիշուի թէ Ն. Վեհափառութեան յԱնգլիա ուղեւորութենէն ետքը վեճ ունեցած էր Պարսկաստանի Նախարարապետին հետ և պաշտօնանկ եղած։ Բայց Մելքոն Խան քաջառողջ վիճակի մէջ չէ, և իւր հանգստեան պէտք ունենալն յայտնելով, հրաժարեցաւ առաջարկեալ դեսպանութենէն։

—Դերմանիոյ Կայսրուհին հարսանիքի բռնուած է, բայց հիւանդութիւնը կանոնաւոր ընթացքի մէջ է, և չունի երկիւղալի հանգամանք։

—Արեւելեան Ափրիկէի փորթուկեզ հերոս Սերիա Փինթոյի ժողովրդականութիւնն անքուն կը թողուր ուրիշ փառասէր փորթուկեզ մը՝ Սիլվա Փորթօ, որ Արեւմտեան Ափրիկէի կողմն արշաւանք մը կազմեց։ Դժբախտապէս, ի Պիհէ ծերը պարտութեան մը մատնեցաւ բնիկներուն կողմէ, պարտութեան որոյ պարագային վրայ մանրամասն տեղեկութիւն չունինք դեռ։ Բայց Պ. Սիլվա Փորթօ չհանդուրժեց պարտութեան, և ինքնասպան եղաւ՝ վաւօդի տակառներ բռնկցնելով և օդն հանելով իւր տուն։ Ինքն այ Փորթուկալի գրոյն մը մէջ փաթթուած մեռաւ։

—Բիսմարքին իշխանուհին հեռագրեց իւր որդւոյն (ըստ տեղեկութեանց Մա. Օրէ-Դը-Լի) թէ մէկ, եթէ ոչ երկու, Տէրութեան ճանչցնել տալու վրայ է իրաց արդի վիճակը։

—Ի Վրացա, պուլկար բանաստեղծ Խրիսթօ Պոթէվի ի պատիւ տրուած հանդէսին մէջ, իշխանն այս խօսքերն արտասանեց։ «Այն օրն ուր ընդունեցի Պուլկարիոյ իշխան լինելու սուրբ պաշտօնն, իմ ժողովրդեանս երջանկութիւնը, զարգացումն և մեծութիւնն եւեթ ի մտի ունեցայ։ Թուցէ նոր պայքարներ ունենանք մղելու՝ երկրին կատարեալ միութիւնն ի դլուխ հանելու համար։ Բայց ձեր հայրենասիրութեան և իմ բանակիս քաջարութեան շնորհիւ ամեն դժուարութեան կը յաղթենք։»

—Աւստրիոյ-Հունդարիոյ ծովային նախարար Նեթէրնէք ծովապետ Մաճառաց Պատուիրակութեան ժողովոյն մէջ յայտարարեց թէ՝ Վիլհելմ Կայսեր հրաւէրին համաձայն՝ աւստրեւմաճառ նաւատորմի մը գերմանական ջուրերը պիտի դրկուի, (ինչպէս պիտի դրկուի նաեւ անդլիական նաւատորմի մը,) գերմանական նաւատորմին մեծ ուազմափորձերուն առթիւ։

—Ազգաւ գերման գնդապետ կոմս Փֆայլ, որ 13 տարիէ հետէ ռուսական բանակին մէջ կը ծառայէր, այս օրերս թողուց ռուսական հպատակութիւնն ու ծառայութիւնն, և Գերմանիոյ ծառայութեան մէջ մտաւ, ուր՝ ի Պերլին՝ սպայակոյտի մէջ պաշտօնի կոչուեցաւ։ Այս դէպք շատ դրդռեց Ռուսերն, և ռուս լրագիրք դիտել կուտան թէ գնդ. Փֆայլ ռուս բանակին ամեն գաղտնեաց խիստ մտէն տեղեկացած լինելով, կարող է Գերմանիոյ տալ այնպիսի տեղեկութիւններ զորս Գերմանիոյ օ՛չ մէկ զինուորական կցորդ կրնար ձեռք բերել։ Ռուս բանակաց մէջ հազարաւոր Գերմաններ կան, զորս հետեւապէս թշնամի կը նկատեն ռուս լրագիրք, պահանջելով որ այլ եւս զինուորական կարեւոր պաշտօններ չյանձնուին ցեղով գերման եղողներուն։

—Ի Նիւ-Փաուանլէնտ, սուրբ ուրբաթ, կզզեցիք կը մերժեն անգլ. դրօշն, որ, կ'ըսեն, անկարող է զիրենք պաշտպանելու։ Դիմաւոր պանդոկներ, խանութներ և ձկնորսանաւեր ամերիկ-

---

—(19)—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԲԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՊԱՏԻՒ

Այն օրն ուր տիկին տը Մոնդոռան Պէտդոբիսի վրայ պարտք դրած էր Բիէռրոնի համար ունեցած սիրոյն վերջնական զոհողութիւնը, իրօք անկից խլած էր զոհողութիւնը, որով որբուհին կը հանմիակ շարժառիթն որով մեծ վարած չուտ կենդուրժէր անոր մօտ վարած չուտ կենցաղին։ Այդ վայրկեանէն սկսեալ, խուլ զայրոյթի դիւրահասկնալի զգացումը զոր մանկամարդ աղջիկը կը սնուցանէր իր դաժան պաշտպանուհւոյն նկատմամբ, այդ զգացում այլ կրքոտ հոգւոյն մէջ ճշմարիտ սոսկման մը փոխուած էր։ Պառոնուհւոյն տեսքն իսկ նողկալի էր իրեն։ Հաստատապէս որոշած էր բաժնուիլ անկից, եւ իր մեկնմանը ժամուն եւ օ՛ր երթալուն ընտրութեանը վրայ կը վարանէր միայն։ Իր առաջին մտածումն եղած էր, ինչպէս կը յիշուի, տեսակ մը անձնասպանութեամբ թաղուիլ ամէնէն խրոնատարոյ կրօնաւորուհեաց միաբանութեան մէջ։ Վերստին խօսած էր իր բարեկամուհւոյն՝ տ'էմառէ դերկոմուհւոյն՝ նամակներուն վանքը մտնելուն եւ նամակներուն վանքը մտնելուն վրայ, եւ անկեղծապէս կը պատրաստուէր այդ բանին՝ ջանալով դէպի երկինք փոխադրել իր սէրն որ այլ եւս երկրային ոեւէ ապագայ չունէր։ Բայց աւելի դիւրին է զոհողութիւն մը ընել քան յարատեւել այդ զոհողութեան մէջ։ Ցորչափ աւելի դրականապէս կը մտածէր այդ բանին վրայ, հէգ աղջիկն կենաց եւ աշխարհի համար ունեցած սիրոյն մէջ, իր կորովի և ծագկափթիթ երիտասարդութեանը մէջ դիմադրութիւններ կը գտնէր որք կարի ցաւատանջ կ'ընէին ամէն բանէ մտնջենական հրաժարումը... Եւ սակայն ի՞նչ ընել, ո՞ւր երթալ։

Ֆապրիսի նամակն և յայտարարութիւնը յանկարծակի վրայ հասան, իր այս վշտագին անտուգութեանց մէջ։ Նախ մեծապէս զարմանալով եւ մինչեւ իսկ վիրաւորուելով, ուզեց սակայն մէկ քանի ժամ խորհրդածել։ Իր սիրան ապատամբեցաւ իրեն դէմ։ Բայց վերջապէս, այն ծայրայեղ կացութեան մէջ յորում կը գտնուէր, ի՞նչպէս չնեռուիլ այդ ապաստանարանին մէջ, որ պատուաւոր էր, որ սիրալիր և անձնուէր ձեռք մը կը կարկառէր իրեն։ Իրեն պէս նաւարեկեալի համար, գոնէ կեանքն էր այդ։ Եթէ ոչ երջանկութիւնը։ Մանաւանդ իր ծանրաբեռն գերութեան ապահով և անմիջական վախճանն էր։ Բաց ասոնցմէ, շատ լաւ գիտէր որ իր ամուսնութեան և մեկնման լուրը կարի անհանգոյ պիտի ըլլար տիկին տը Մոնդոռանի, և այս բանս անոր ծանուցանելու հանգոյն օրիորդ տը Սառատոնի մէջ կը գտնէր ամէն բուռն ըզսրտին մէջ կը գտնէր ամէն բուռն ըզգացումը դուցէ որ կայ աշխարհիս մէջ, կնոջ մը ատելութիւնն ընդդէմ ուրիշ կնոջ մը։

Այդ միջոցին, տիկին տը Մոնդոռան խաղաղորէն իր միջօրէի հանդիստը կ'առնուր իր մեծ սրահին կից առանձնոցի մը մէջ։ Ընդհանրապէս ծանր մարսողութիւն եւ դաժան զարթնում ունէր։ Գէպդոբիսի ներս մտնելը տեսնելուն պէս.

«Ինձի այդպէս կուգայ որ, սիրելիս, ըսաւ, շատ ժամանակ կ'անցուցիք ձեր դասատուին քովը։ Արդէն լրագրիս կէսը կարդացի... աչուքներս ցաւ առին։ Ա-ուէք... Այլ Ե-ոյէն սկսեցէք... կամ մանաւանդ չէ, թերթոնը կարդացէք... տեսնենք ի՞նչ կ'ըլլայ այդ զարմանալի դքսուհին, զոր հեղինակը գեռնախնձոր ծախող կնոջ մը պէս կը խօսեցնէ։ Է՛հ, ինչո՞ւ կեցեր էք, չը կարդա՞ք։

—Ներողութիւն, տիկին, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը ծայրագոյն քաղաքավարութեամբ, կրնա՞մ նախ և առաջ մէկ քանի խօսք ըսել ձեզի։

Պառոնուհին անոր նայեցաւ տարտամ անհանգստութեամբ մը։

—Ի՞նչ կայ որ, ըսաւ չորութեամբ։

—Տիկին, շարունակեց Պէդոբիս, թող կուտա՞ք ինձ յիշեցնել այն խօսակցութիւնը զոր միատեղ ունեցանք ձեր սենեկին մէջ, տասնեւհինգ օր առաջ։ Այն ատեն ինձ ըսիք որ եթէ ազնուական մարդ մը, սրտի տէր մարդ մը ամուսնութեան խնդրէ զիս, ո՛չ միայն ոչ մէկ դժուարութեան պիտի հանդիպէի ձեր կողմէն, այլ և կրնայի վստահ ըլլալ ձեր ամէնէն փոյթ ունենալ ինձի վրայ։ Այս խօսքերը, տիկին, այնչափ թանկագին էին ինձի համար որ անկարելի էր մոռնալ զայնս։ Դուք իսկ զանոնք յիշելու բարութիւնը կ'ունենա՞ք։

Պառոնուհին, որ դժուարաւ չէր չփթիր, անձին տիրութիւնը կորսնցուց այս խօսքերուն ի լուր, և գրեթէ թոթովելով էր որ պատասխանեց։

—Աստուած իմ... կարելի է... այո՛։ Ասոր մօտ խօսք մը զուրցած ըլլալու եմ... բայց ինչ ինչ պայմաններով...

—Ճշմարիտ է, տիկին, մէկ քանի պայմաններ կը դնէիք։ Արդարեւ երկու պայման կը դնէիք ձեր սիրայօժար աջակցութեան։ առաջինն այն էր որ ձեր եղբորդին ի բաց առնլու էր այն անձանց շարքէն որոնցմէ կրնայի ընտրել իմ ամուսինս։ յարգեցի այդ պայմանը... երկրորդը, տիկին, այն էր որ խոստում մը չպիտի տայի առանց կանխաւ ձեզի իմաց տալու։ և հիմակ այս բանիս համար եկած եմ։

—Լաւ ուրեմն, մտիկ կ'ընեմ։

—Տիկին, շարունակեց օրիորդ տը Սառատոն նոյն կատարեալ քաղաքավարութեան չեչտով, այն պարագայն զոր ինձ համար կանխատեսելու և փափաքելու բարեկամութիւնն ունեցած էիք, այսօր կը ներկայանայ։

—Ա՜հ։

—Եւ կուզամ խնդրել ձեզմէ որ ընդունիք այն ամուսնութեան խնդրանքը որով Պ. Ֆապրիս կը հանի զիս պատուել։

—Ֆապրիս կնութեա՞ն կը խնդրէ զձեզ։

—Այո՛, տիկին։

—Ինձի այնպէս կուգայ որ ամէնէն առաջ ինձի դիմելու էր... Պառաջնութեան ամէնէն տարրական օրէնքն այսպէս կը պահանջէր։

—Անշուշտ այդպէս պիտի ընէր, տիկին. բայց աւելորդ համարեց զձեզ ծանրացնել այս առթիւ՝ դեռ ապահով չեղած իմ անձնական զգացումներուս վրայ... որք ամէն բանէ աւելի կարեւորութիւնն ունէին իրեն համար։

—Եւ այս ամուսնութիւնն հաճո՞յ է ձեզ։

—Այո, տիկին, Պ. Ֆապրիս պարկեշտ մարդ մըն է և տաղանդի տէր մարդ մը, որուն անունը կրելուս համար երջանիկ պիտի ըլլամ։

—Դիտե՞ք, կ'ենթադրեմ, թէ որու կը յաջորդէք... առաջին անգամ լուացարար աղջկան մը հետ ամուսնացած է։

—Կը ներէք, տիկին, ծագկանկարիչ աղջկան մը հետ։

—Միեւնոյն բանն է... Շատ անպիտան մարդիկ պիտի գտնէք այդ ընկերութեան մէջ։

—Բաւական երջանիկ պիտի համարիմ ինքզինքս. տիկին, եթէ յարգանքով վարուին ինձ հետ։

—Եւ այսպէս... զիս հո՞ս թողուք երեսի վրայ, մոռնալով ինչ որ ըրած եմ ձեզի համար այն օրէն ի վեր յորում քովս առած եմ զձեզ իբր բարեկամուհի, իբր զաւակ...

—Վստահ եղէք, տիկին, թէ չեմմոռնար ոչ մին այն տարօրինակ բարութիւններէն զորս ինձի համար ունեցած էք յորմէ հետէ ձեր ծառայութեան առած էք զիս։

Տիկին տը Մոնդոռան սա հաճելի բանն ունէր որ լեզուի ամենադայլն երանգները կ'ընդունէր։ Իր ընթերցողին արձակած ուղիղ ժպրհութիւններէն և վրէժխնդիր հեգնութիւններէն ոչ մին կորսուած էր իրեն համար։—Այս վերջին եւ սիրաժարկոյ պատասխանին վրայ, պառոնուհին ոտք ելած էր։ Եթէ կայծակն իր տրամադրութեան ներքեւ ըլլար, հաւանական է որ օրիորդ տը Սառատոն բոպէ մը աւելի չէր ապրեր։— Քանի որ ուրիշ բան չէր կրնար ընել, կրնար խայտառակաբար վռնտուել զայն իր տունէն։ մոքէն անցուց այդ բանը։ Բիչ մը խորհրդածելով, այդ օրինակ մեծաբեղի գործի մը բոլոր անպատեհութիւններն հասկցաւ։ Բամբասող լեզուները կրնային ամբաստանել զինքը թէ բռնաւորական եսամոլութեան զգացմամբ մը կը դիմադրէր իր պաշտպանելին ամուսնութեան, որ վերջապէս շատ յարմար եւ վայելուչ էր։ Այնուհետեւ ինչ որ ալ կարենար ընել, Պէդոբիս կը փափաքէր իր ձեռքէն։ Իր կորուստը որչափ ալ անդարմանելի ըլլար, պէտք էր համակերպիլ եւ ինքզինքն բարի կամեցողութեան մը երեւոյթն եւ արժանիքը տալ... Վերջապէս այդ յիմար ամուսնութիւնը գէթ լաւ կողմ մը ունէր։ տիկին տը Մոնդոռանը կ'ազատէր օր մը իր Բիէռրոն եղբօրորդւոյն այդ ազգատ աղջկան հետ ամուսնանալը տեսնելու տարափէն։

(Շարունակելի)

եան գրօշ կը պարզեն։ Ֆրանսացի անտեսագէտք ոմանք խորհուրդ կուտան Ֆրանսական կառավարութեան համաձայնիլ Անգլիոյ հետ։ զի եթէ Նիւֆաունտլէնտ Անգլիային բաժնուի և Միացեալ Նահանգաց յորի, ամերիկեան կառավարութիւնը չի ճանչնար իւթրէխթի դաշնագիրն, Ֆրանսացիք ամեն իրաւունք կը կորուսանեն, և ո՛և է փոխարինութիւն չեն կրնար ստանալ, մինչ այժմ Անգլիա տրամադիր է դրամական կարեւոր վճարմամբ միանգամ ընդ միշտ գնել Ֆրանսացւոց ձկնորսային իրաւունքները։

—Գ. Սթէնլի Լանտոնէ մեկնեցաւ, և Անգլիոյ գլխաւոր քաղաքները կ'այցելէ։ Ակովտիոյ մայրաքաղաքն, Էտինպուրկ, պատուոյ քաղաքացիութեան մագաղաթեայ վկայական յանձնեց իրեն։ Անոր կնայելու գնաց։ Հոն եւս նոյն պատիւն եղաւ իրեն, և այս առթիւ արտասանած բանախօսութեամբք, շեշտեց գերմանական ռանձգութեանց դէմ Արեւելեան Ափրիկէի անգլիական ստացուածքները պաշտպանելու պէտքը։

—Զօր. Լորտ Ռոլոյի հրաժարեցաւ Անգլիոյ սպայակոյտի նախագահութեան կարեւոր պաշտօնէն։ Ի գիմաց Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան, ի մօտոյ Սուաքին պիտի երթայ, ուր նախ և առաջ խաղաղ կառավարութեան ներկայացուցչի մը հետ պիտի համաձայնի՝ Սուաքինի անգլիական և Մասուայի իտալեան իշխանութեանց միջեւ յարաբերութիւնները դիւրացնելու համար, Սոմալիի մասին, և բաց ասած, Լորտ Ռոլոյի Սուաքինց հետ բանակցութեան պիտի մտնէ, Սուաքին Գէրալէր-Խարթումի առեւտրական ուղին բաց առաջնոյն վաճառականութեան առջեւ բանալ տալու համար։ Արդարեւ Սուանահի ցեղերէն շատեր սովէ և հիւանդութիւններէ տառապած են սասակապէս, կը յուսացուի որ սիրով համաձայնին Անգլիոյ լիազօր ներկայացուցչին հետ։ Խարթումի էմիրը սակաւաթիւ կուսակիցներ միայն ունի, և իւր կողմէ ընդդիմութեան երկիւղ չկայ գրեթէ։

—Եգիպտական կառավարութիւնն էմին փաշային վճարեց եօթն տարիէ հետէ իւր չստացած թոշակներուն ամբողջ գումարն, և պաշտօնէ դադարման առթիւ գրամական հատուցում մը, ընդ ամենայն իրը երկու հարիւր հազար ֆր։ Եգիպտական կառավարութիւնն հաստատեց նաեւ էմին փաշային հանգստեան թոշակի իրաւունքը։

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեւփոխանական վիճակաց բաշխման յանձնաժողովն երէկ առաւօտ ի նիստ գումարեցաւ ի Խորհրդարանի Ղալամիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամէն։ Ս. Պատրիարք Հօր։

Յանձնաժողովն, որ արդէն իրեն յանձնուած օրինական ինչ ինչ կէտերու միոյն նկատմամբ իւր որոշումը տուած էր, երէկ եւս յետ երկար խորհրդակցութեանց լուսաբանեց եւ պարզեց այն օրինական կէտերն, որք կը վերաբերին երեսփոխանական վիճակաց բաշխման ցուցակի գործողութեան և որք Վարչութեան կողմէն յանձնարարեալ էին։

Յանձնաժողովն իւր պաշտօնն աւարտած ըլլալով, խորհրդակցութեանց արդիւնքը տեղեկագրով մը պիտի մատուցանէ Ազգ. Վարչութեան։

Պուքրէշէն գրուած նամակէ մը գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ Ռումանիոյ Կարոլ թագաւորը Ռ-մ-ն-թ-է պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Արժ. Տ. Խաչատուր աւագ քահանայ Մոսկոֆեանի, որ յարգելի և պատուական եկեղեցական մէն է և մեծ համակրութիւն կը վայելէ Ռումանիոյ ազգայնոց մէջ։

Զմիւռնիայէն տեղեկութիւն կը ստանանք թէ Գրբգ-Ագաճի մէջ Հայոց Մասնաճիւղ Ընկերութեանց մէկ մասնաճիւղը կազմուած է պատուաւոր ազգայիններէ որք հանգանակութեան սկսած են արդէն և բաւական կարեւոր գումար մը ալ ղրկած են Ընկերութեան։

Մասնաճիւղին անդամոց անուանք են։

Մեծ. Տեարք՝

Նշան էֆ. Բարա-Խաչատուրեան Ափ-ոոդիտ, Կարապետ էֆ. Եղիվարդ Ափ-ոոդիտ, Գրիգոր էֆ. Սահակեան Գանդ-ոիտ, Թաղէոս էֆ. Յովսէփեան, Լեւոն էֆ. Շէրիսճեան, Խաչատուր էֆ. Կրպօճ, Մատաւ էֆ. Ադամեան, Կարապետ էֆ. Դարբինեան, Ղազարոս էֆ. Եանքքեան, Մելքոն էֆ. Մրճեան, Մկրտիչ էֆ Մբսրբեան, Յակոբ էֆ. Կարապետեան, Յովհաննէս էֆ. Մըսրեան, Գէորգ էֆ. Աբարքեան, Սահակ էֆ. Ղազարոսեան, Ստեփան էֆ. Ճիրվէ եան։

Գրբգ-Ագաճի ազգայնոց այս ընթացք գովութեան արժանի է եւ յուսալի է որ հետեւողներ ունենայ Զմիւռնիոյ մէջ գիւղաքաղաքաց մէջ։

ԶԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնօր. Խորհրդոյ Ազգ. Կենտր. Վարչութեան

Գոյանը գիւղի Ս. Երից Մանկանց եկեղեցոյ վերաշինութեան հաշուեցոյցն Գաւառաւորժան Յանձնաժողովով կողմէ Տընտեսական Խորհրդոյս ներկայացուած և անոր պատուանութիւնն հաշուետուութեան հետ բաղդատուած է։

Տեսաւ Խորհուրդս այսու պաշտօնական հաշուեցմամբ հրաւէր կը կարդայ պատուաւորժան ազգայնոց, որ եթէ նոյն շինութեան հաշուոց նկատմամբ դիտողութիւն մ'ունին, թուականս մինչեւ 31 օր պայմանաժամու մէջ ներկայանան ի Պատրիարքական Կեդր. Հանրակալ էֆ-ի ուրուն յանձնուած է նոյն հաշուեցոյցն ու հաշուետուութեան, և յետ քննութեան իրենց դիտողութիւնը ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյս։

Սոյն պայմանաժամին լրումէն յետոյ՝ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անսնելի պիտի մնայ։ (Ստ.)

4 Յունիս 1890

ՅՈՒՍԻՍԱԿ ԵՐԲՈՐԴ

1890 թուականի Հունիսի 1ին

Ի Դպրոց Ազգ. Հիւանդանոցի

(Մինչ ցվերջ մայիսի)

Երկրորդ ցուցակին գումարը զրչ. 15726

Բարեգութ Տեարք

Անասն և Խաչիկ Հաճեան զրչ. 864, Նշան Հարէնց 864, Գառնիկ Սարգիսեան և Եղրարք 432, Սարգիս Թաշճեան 432, Պօղոս Մանուէլեան 216, Երեւում Փափազեան 216, Մկրտիչ Ֆէրմանեան 216, Գէորգ Գրիգորեան 108, Բարեսէր Ոսն 108։

Գումար 19182 զրչ.

Ի Դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր Ատենապետ

Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ ՄԻՒՌ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Պուքրէշի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Ֆէտան պէյ, երկրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Պէլկրատի։

Հռոմի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Բիւշոտի պէյ։

Պէլկրատի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Սէրվէթ պէյ, երկրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Պուքրէշի։

—

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պ. Սէնատրի, քարտուղար երկրաբանական ժողովոյ եւ անգամ պատմագիտաց ժողովին Հաւնգարիոյ։

—

ՀԱՅԿԵՐՈՅԹ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Երէկ, միջօրէին, կայս. Պալատան մէջ չքեղ հայկերոյթի մը տրուեցաւ ի պատիւ անգիտցի ծովակալ Սրբ ՃՀՆ Քաւմբէլի։ Սեղանին ներկայ գտնուեցան նաեւ կայս. պատուոյ բարձրաստիճան պաշտօնատարք ինչպէս նաեւ անգլիական դեսպանն ու դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք։

Հայկերոյթէն յետոյ ծովակալը քանիցս շնորհակալութիւն յայտնելով իրեն եղած պատիւներուն համար մեկնեցաւ։

—

ՊՐՈՒՍԱՑԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Վեհ. Սուլթանն իմանալով Պրուսայի կուսակալ Մահմուտ փաշայի յանկարծական հիւանդութիւնն, հրամայած է որ երկու ճարտար բժիշկներ յատուկ չոգենաւով անմիջապէս Պրուսա երթան, Ն. Վսեմութիւնը դարմանելու համար։

Զամկաքօ փաշա, մին այդ երկու բժշկաց, Պրուսայէն հեռագիր մը ուղղելով ծանուցած է թէ Մահմուտ փաշայի հիւանդութիւնն օձիկ է (երլանճը) որ յառաջ եկած է ականջի սասոնկ ցաւէ և թէ սկսած է ազդեցնալ։

—

ՄԱՍՂՀԱՐ ՓԱՇԱ

Բազաքապետ Մաղհար փաշա մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։ Ն. Վսեմութեան աջ ոտքի մատին վրայ պալար մը ելած ըլլալով, Նախընթաց օր վերաբուժական գործողութիւն մը կատարուեցաւ։

Վեհ. Սուլթանն, իմանալով Մաղհար փաշայի հիւանդութիւնը, սենեկապետ Պէսիմ պէյը ղրկեց նորա պարանքն եւ որպիսութիւնը հարցնել տուաւ։

—

ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆ ԱԹԷՆՔԻ

Աթէնքի օսմանեան նոր դեսպան Մահմուտ Նէսիմ պէյ այսօր Պէլկրատէն մայրաքաղաքս կը հասնի, ստոր իւր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար։

—

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Մայրաքաղաքիս անգլիական դեսպան Սրբ Ռ. Հուարդ, որ իւր կառավարութենէն արձակուրդ ստացած է, երէկ իրիկուն իւր ընտանիքով հետ Վիեննայի ճամբով Լոնտոն ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ թարգման Վէքիլ էֆէնտի և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին կողմէ թարգման Միքայէլ էֆէնտի կիւլպեան ինչպէս նաեւ անգլիական դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք Սիրքէճիի կայարանն երթալով, ողջերթի մաղթեցին դեսպանին ու դեսպանուհւոյն։

—

ՕՍՄԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԱՆ

Ռումանական կառավարութիւնը Ռ-մ-ն-թ-ի Ա-ոդ պատուանշանի մեծ ժապաւէնը նուիրած է Պատրիարքի տեղապահ և Պէլկրատի նորին տիր դեսպան Ֆէրիտուն պէյի։

Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—

ՕՍՄ. ԲԼԺԻՆ

Բլժի Անչիմալա գրամատան տնօրէն Պ. Կիւս. Մօմիէր Օսմ. Մխանատի Բլժիի վարչական խորհրդոյ անդամ ընտրուած է հանգուցեալ Պ. Զիֆֆէրի տեղ։

—

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Վերջին օրերս եղած կայսերական իրատէ մը կը հրամայէ որ այն ջրաբաշխական մեքենան որ քանի մ'տարի առաջ Բաղաքապետութեան կողմէ Բէհչմիհանէ գրուած էր, Թերապի ու Պէշիկթաշի ջուր հայթայթելու համար (այն թուականին յորում ջրի նուազութիւնը մեծապէս զգալի էր) իսկ այսորիկ ծովային նախարարութեան ձեռամբ գործածուի, քաղաքապետեան ծախիւք։ Այս տնօրինութեան առթիւ տուող պարագան սա է որ յիշեալ մեքենան օրական փոխանակ 40 լիւլէ ջուր արտադրելու, 17 լիւլէ ջուր միայն կարտադրէ։

Այս լուրը հաղորդելու առթիւ, Մանիթեօ կը յիշէ թէ ժամանակէ մը ի վեր Բաղաքապետութեան հասոյթներու մէկ մասին վարչութիւնն ուրիշ պաշտօնատանց յանձնուած է։ Ասոնք են Տօլմա-Պաղչէի կազարանը որ այժմ աբքանի թեղանթի արանի ձեռքը կը գտնուի, վերոյիշեալ ջրաբաշխական մեքենան որ ծովային նախարարութեան անցաւ, անչարժ կալուածոց տուրքը (էմլաք վերկի)։ զոր ելմտական նախարարութիւնը կը գանձէ, նաւամարներու արհեստատանութիւնը՝ որ ծովային նախարարութեան մէկ պաշտօնատան իրաւասութեան ներքեւ կը գտնուի։ Ասոնցմէ զատ, Բաղաքապետութեան իրաւասութեան ներքեւ գտնուող դաւառակաց ելմտական գործերը Մայիսէն անցած են։ Նմանապէս այդ դաւառակաց հաշուակալութիւնը Այդ ճիւղերու բոլոր պաշտօնեայք քաղաքապետութենէն ելլելով Մայիսէն փոխադրուած են։

—

ՇԻՐՔԷԼԻԻ ԹԱՂՏԻՑԸ

Շիրքէլիի թաղտիցի վարչութեան կողմէ յայտնի յանձնարարեալ չորս չոգենաւերէ միայն չինութիւնն աւարտած ըլլալով, չորս օր առաջ ճամբայ ելեր է և երկու չարաթէն մայրաքաղաքս կը հասնի։ Միւս երեք չոգենաւք ևս քանական օր յետոյ ճամբայ պիտի ելնեն։

—

ՇԲԱԴԱՄ

Վեհ. Սուլթանը գնահատելով ծովային ջրհանկիր գօրաց վարպետն դ. ոմիլի ջանքերն զոր կը մատուցանեն ամեն հրդեհի, հրամայած է արհեստական չքաղաքաներ տալ նոյն վարպետ փոխհարիւրապետ Սալիհ էֆէնտիի, սեղակալ Լատա ու Սալիհ էֆէնտիներու և գեր-սեղակալ Իսմայիլ էֆէնտիի։

—

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Հելլենական նաւատորմը Նախորդ շաբաթուն Ազեքսանդրիոյ նաւահանգիստն հասեր է ուր երեք չորս օր մնալէ յետոյ Պիրէան պիտի դառնայ, ուստից նաւատեաց մեծագոյն մասը իրը 500 հոգի, Մարսիլիա պիտի զբաղուին նորաշէն Աբէյ- զրահաւորը բերելու համար։

Բարձր. Խեդիվը Բազ-էլ-Թինի պալատան մէջ հայկերոյթի մը տուեր է ի պատիւ հելլենական նաւատորմին հրամանատար գեր-ծովակալ Քոնսթանթէն Սաքթուրիսի և սպայից։

—

ՀՊԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Մի քանի օր առաջ, ոստիկան-գլխաւորաց հանդերձից հայթայթման համար Սպարապետի Դրան մէջ նուազուրդ կատարուած պահուն, ինդիր ծագեցաւ Պ. Ապրամ Ֆրէսքոյի (Արսլան օղլու) հպատակութեան մասին։ Համաձայն կայս. այն Իրատէին որ կը հրամայէր որ պետական հայթայթումներն առանձնոյ անձինք. օսմանեան հպատակ ըլլան, հարկ էր գիտնալ թէ Արսլան օղլու պիտի կրնա՞ր հաստատել իր այդ հանգամանքը, նկատելով որ ակիզ առաջ միւնոյն անձը ձեռնհաս դատարանաց առջեւ հաստատած էր թէ իտալական հիւպատոսարանին իրաւասութեան ներքեւ կը գտնուի։ Ցակաւին յարանի չէ թէ ինդիրն ի՛նչ ելք ունեցած է։

—

ԺԱՄԱՆԱՄՈՒՆԻՆ

Ռումանական դեսպան Պ. Միքիլինէօ երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս դարձաւ Պուքրէշէն։

Սբր Ալիքիս Առանտրոն և Տիկին Ռանտրոն որք երկու ամսէ հետէ Բարիզ կը գտնուէին, մայրաքաղաքս դարձան եւ Թարապիոյ իրենց ամարանոցը գնացին։ Շաբաթ օրը մայրաքաղաքս հասան նաեւ անգլ. դեսպանական քարտուղար Պ. Հարտինկ և Ֆրանսական դեսպանատան թարգման Պ. Հիւար։

—

ՈՃԻՐ ԵՒ ՀՐԶԻԳՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ հինգշաբթի գիշեր Շէշհանէ պահականոցին դէմ, Եէնի Եոլ փողոցին վրայ պատահած հրդեհն ու անոր սկզբնապատճառ եղող սճրագործութիւնը, զոր պատժեցինք ուրբաթ առաւօտ, զանազան կերպերով կը մեկնուին։ Թէպէտ սա սոյդ է թէ մեծապատիւ Եանի Քօքինի որդին՝ Նիքոլի սպանուած է և այս սպանութիւնը ծածկելու համար սճրագործը կրակ ձգած է խանութին մէջ, սակայն որովհետեւ այդ սպանութեան պահուն խանութին մէջ երկու հոգի կը գտնուէին, Զախարիա (մեծապատիւն ընկերը) և Սավա (աշակերտը), այս երկուքն ալ հաւատարապէս ամբաստանութեան ներքեւ կը գտնուին ու կը հարցաքննուին։

Աւասիկ հարցաքննութեանց մէջ երեւան եկած պարագայք։

Զախարիա և Սավա, որք իրրեւ Նիքոլիի սպանիչները ձերբակալուած են, հարցաքննուելով, Զախարիա յայտարարած է թէ ինք քնացած տաեն ոտքի ձայն մը կ'առնու և աչքերը բանալով կը տեսնէ Սաւան. Նիքոլիի հօրը հօրեղբօրորդին, որ իրենց հետ խանութին մէջ կը պառկէր։ Սաւա մէկ ձեռքը լամպար մը և միւս ձեռքը խոշոր դանակ մը սեղեակը կը մտնէ և կամաց կամաց Նիքոլիի անկողնոյն կը մօտենայ։ Հոն լամպարը գետինը կը դնէ և ծնգան վրայ գալով մէկ ձեռքով Նիքոլիի կոկորդը կը բռնէ և միւս ձեռքով դաշոյնն երեք անգամ տնոր կուրծքը կը մխէ։ Յետոյ սպանեալը վերմակին մէջ փաթթելով, լամպարը կ'առնու և վար կ'իջնէ։

Ըստ յայտարարութեանց Զախարիայի, Սաւա քիչ յետոյ չիչ մը քարիւղ ի ձեռին ունենակ կուգայ և քարիւղն ատա անդ սրսկելէ յետոյ կը բռնեցնէ և կ'երթայ։

Զախարիա զայս տեսնելով, կ'սկսի աղաղակել և քիչ յետոյ կուգան սպանելոյն հայրը մսագործ Եանի Քօքինի, Թանաչ անուն մարդ մը և Սաւա։ Սաւա Նիքոլիի մարմինը խանութին դրան առջեւ կը տանի և ինք ալ քովը կը նստի։ Կը հարցնեն իրեն թէ Նիքոլի ի՞նչու չարթնար, կը պատասխանէ թէ հիւանդ է։

Հայրն անմիջապէս իւր որդւոյն քով երթալով վերմակը կը բանայ և տեսնելով իւր որդին արիւնաթաթաւ, անմիջապէս Վէյվոտայի պահականոցը կը տանի և Զախարեան ու Սաւան ձերբակալել կուտայ։

Բէյիկ Լուճիճի էֆէնտի գիւղը քննելով երեք վէրքեր գտած է և մարմնոյն եռեւի կողմը բոլորովին բացուած։

Սաւա հարցաքննուելով թէեւ ուրացած և Զախարիան ամբաստանած է, սակայն կը կարծուի թէ ինք է այդ ոճրին հեղինակը, որովհետեւ Նիքոլիի 130 դրուշն իւր գրպանէն գտնուած է։

Բնոյի ոստիկանութիւնը պահած է սճրագործութեան պահուն գործածուած դանակն և սպանելոյն ու ոճրագործին հագուստները։ Քննութիւնք առաջ կը տարուին։

—

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Կիրակի գիշեր, Բանկալթիի չիտակ համրան վրայ գտնուած փերեզակի մը խանութը գողեր մանելով, 10-12 ոսկւոյ արժողութեամբ ապրանք գողցան։

Շաբաթ գիշեր եւս Սագրդ-Աղաճէն վար՝ Գարբուզ փողոցը բնակող վարսայարդարի մը տունը գողեր մտան, պատուհանին երկաթեայ վանդակները կոտրելով, և ի մէջտեղ, ժամացոյց մը ու այլ մանր նիւթեր յափշտակելով փախան։ Ասուստուն միայն խմացուեցաւ գողութիւնը։ պատուհանին տակ գտնուեցաւ կասկածելի դրացնի մը թաշկինակը։ ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կատարեց այդ տան մէջ, և թէպէտ բան մը չգտաւ, սակայն թաշկինակին տէրը բռնատրկած է։

—

Մերսոսթայէն կը գրեն թէ կառավարական պաշտօնատան մէտ գտնուած չէնքն, որ պահեստի գինուորաց հրամանատարին պաշտօնատունն էր և վերջերս այրած, վերստին շինուեր է։ Այդ առթիւ վաճառական Մկրտիչ էֆէնտի Մուխթարեան ձրիաբար հայթայթած է չէնքին համար հարկ եղած ապակիներն և երկաթագործ Նշան ագա ձրիաբար նորոգած է այրած չէնքին պատուհանի երկաթներն ու դռները։

—Պոլսոյ Մաքսատան Պահէն Դարուի կողմէ գտնուած դրան վրայի փայտակոյ չէնքն ինչպէս նաեւ նոյն դռնէն մանելով աջ կողմէ գտնուած ներքին ապրանքներու մթերանոցը կը փլցուին, անոնց տեղ նոր չէնքեր կառուցանելու համար։

—Սէլանիկէն կը գրեն թէ երաշտութեան պատճառաւ մէկ քանի գաւառաց երկրագործք արգահատելի վիճակի մէջ կը գտնուին։ Կայս. կառավարութիւնը թէեւ հինգ հազար ոսկւոյ չափ գումար մը փոխ տուած է երկրագործաց սակայն երկրագործաց վիճակը բարւոքելու համար ագկից աւելի գրամի մը պէտք պիտի ըլլայ։ Թոսի գինն ևս բարձրացած ըլլալով, կը փոխցուի թէ մի գուցէ անասնաց նկատմամբ գէշ հետեւանքներ ունենայ։

—Զմիւռնիայէն առնուած տեղեկութեանց համաձայն Գոճայի եւ Սէյտիքէյի բոլոր այգիներուն մէջ որթալուիճ երեւան ելեր է։ Այդպէսանքյուսահատած են, զի անկարելի է եղեր ոեւէ ազդու միջոց ձեռք առնուլ այդ արկածին դէմ։

—Քիւշիկ Զէքմէճէէ կը գրեն թէ Սթամբի անուն քսանամեայ երիտասարդ մը վեց տարեկան Անիքա անուն աղջկան մը պատիւը բռնաբարեր է և թէ ոստիկանութիւնն իմանալով ձերբակալեր է այդ երիտասարդը։

—Պոլսոյ պատժական տատանը մէկ ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Ահմէտ անուն մարդ մը, որ իւր մայրը ծեծած էր։

—Արքունի նաւարանին մէջ գործարան մը հաստատուած է խողովակներու պատրաստութեան համար։ Հարկ եղած գործասեղաններն ու գործիքները բերուած ըլլալով, գործարանն ի մօտոյ պիտի սկսի բանիլ։

—Զմիւռնիոյ լրագիրք կը պատմեն թէ հինգ աւազակներ Սարգիսլի կողմը թրքատարի մը վրայ յարձակելով, թրքատարը ծանրապէս վիրաւորեր և 150 մէճիտիյէ յափշտակելով փախեր են, սակայն տեղական կառավարութիւնն յաջողած է ձերբակալել զանոնք։

—Կիրակի օրը ժամ 12ին Պոլսոյ Մուսալա թաղի Թոփրաք փողոցին մէջ փայտաշէն հին տուն մը փլաւ։ Տեսնողք ողջ առողջ ազատեցան, սակայն կարասիները փլատակաց ներքեւ մնացին։

Նոյն օրն Էյուրնէ Գարուի կողմը եւս փայտաշէն հին տուն մը փլաւ ինչպէս նաեւ ի Պալատ ծովեզրին մօտ փոքր մզկիթ մը։ սակայն մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

—Երկկ ձիպալիի ագլեւ մակոյկ մը մարդոյ տասն և վեց տարեկան ձէմալ անուն տղայ մը ծովն ինկաւ, սակայն անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցաւ։

—Նախընթաց օր Պօղոս և Յարութիւն անուն երկու խաստիղցիներ երբ Ունքաքանէ նաւակ կը նստէին, երկու անծանօթ անձինք յանկարծ նաւակին մէջ նստուեցան, որով նաւակը շրջեցաւ և Պօղոս ու Յարութիւն ծով ինկան, սակայն նաւավարք օգնութեան փութալով երկուքն ալ ազատեցին։

—Զմիւռնիոյ լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ Գրբգաղաճի մէջ կատղած շուն մը յոյնի մը վրայ յարձակելով ձեռքը խածեր է։ Յոյնն եւս քիչ յետոյ կատղելով բեռնակրի մը թեւը խածեր և մեռեր է։ Բեռնակիրը կը դարմանուի եղեր։

—Պասրայի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ կառավարական երկու պաշտօնեայք գետի մը եղերաց վրայ երկու գլուխ ուղեցող օձի մը հանդիպեր և սպաններ են զայն։ Տասը քայլ հեռուն ուրիշ օձ մը ևս տեսնելով զայն ևս սպաններ են։ Կարծուի թէ այդ օձեր անապատներէն եկած են գետին հոսանքին բռնուելով։

ՀԵՒԱՒԵՐԱԼՈՒՐԵՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՐՈՒՇԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԻՇԹԱ 16 Յունիս.— Մաքսատան պատուիրակութեան արտաքին գործոց յանձնաժողովն հաստատեցաւ Տքթ. Մաքս Ֆալքի տեղեկագրին, որով հաստատութիւն կը յայտնուի ցայս վայր հետեւուած արտաքին աշխարհագրութեան, և փոփոխութիւն կը ցուցուի Քաղնոքի կոմսին։ Յանձնաժողովը կը յուսայ թէ կոմս Քաղնոքի, յարգելով Վեհ. Սուլթանին գերիշխանութեան իրաւունքն, ամէն պատուէ աւելի պիտի ջանայ իշխանին ճանաչում մը մերձցնելու, եթէ ոչ ուրիշ կերպիւ գէթ բարեկամական խորհրդովք։ Աւստրիոյ գէմ Սերպիոյ հանրային կարծեաց ոչ-բարեկամական ընթացքն ակնարկելով, դիտել կուտայ տեղեկագիրը թէ Քաղնոքի կոմսին բանախօսութեամբ տրուած առաջին ազգարարութիւնը բաւական բարեկամական յայտարարութիւններ ընել տուու սերպ կառավարութեան։ Եկր յուսանք որ սերպ կառավարութեան արարք իւր յայտարարութեանց պիտի համապատասխանեն։ Աւստրիա-Հունգարիա կը յարգէ Սերպիոյ անկախութիւնն, և միշտ հաշտ աշքով պիտի դիտէ բարեկամական յարաբերութեանց մշակումը Սերպիոյ և ուրիշ ո՛և է Տէրութեան միջեւ։ Բայց Աւստրիոյ-Հունգարիոյ բարեացակամ ընթացքը Սերպիոյ մասին կասկած ունի Սերպիոյ փոխադարձ բարեկամական ընթացքէն։

ՊՈՒԿԲԻՇ, 16· —Յունաստանի գործակատարը Սինայիայի ամարանոցը գնաց՝ Ռումանիոյ գահաժառանգ իշխանին յանձնելու Ս. Փրկչի հելլենական պատուանշանին մեծ ժապաւէնը։

ՎԱԼԵՆՍԻԱ (Սպանիա), 16 Յունիս.— Պաշտօնական տեղեկագիրք կը հաստատեն թէ ինն հոգի բռնուած են հիւանդութեան մը, որ կը կասկածուի թէ քոլերա է։ Արդէն երէկ և նախընթաց օր մէկ քանի հոգի բռնուած էին այդ հիւանդութենէն։

ԲԱՐԻԶ, 16.—Աւեւտրական նախարարութեան բարձրագոյն խորհուրդն այսօր պիտի սկսի խորհրդակցիլ առեւտրական դաշնագրաց լուսէն յետոյ հետեւելիք անեւսագիտական գրութեան վրայ։

ՀԱՒՍ, 16.— Գահաժառանգ իշխանն ատ վերադարձաւ։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 16· — Աթէնքի օսմանեան նոր դեսպան Մահմուտ Նէսիմ պէյ այսօր իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ կ. Պոլսոյ ճամբով, Իրեն յաջորդ Ֆէրիտուն պէյ ատ հասաւ։

—Լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Միլան թագաւոր մտադիր է իր բնակութիւնն հաստատել ի Պելկրատ։

ՍՈՖԻԱ, 16·—Անձնական անհամաձայնութեանց պատճառաւ, Պ. Մգրանովի եւ Պ. Սաւպաշէֆի նախարարներն հրաժարական տուին, որ ընդունուեցաւ Իշխան-Նէն։ Նախարարապետ Պ. Ազամպուլոի իր վրայ առաւ արտաքին գործոց նախարարութիւնն եւ Պ. Ժիվքոֆի՝ եկեղեցոյ նախարարութիւնը։

ԴՊԱՄԱԿԱՆ

ՂԱՀԱՏԻՈՅ ՊԱՐՍԱ

Ղալաթիա, 5 Յունիս.

Սամանեան Քանապիտ

Արեւ երեկոյ	Սեպտ.	21 16
Լուսոյն գրգռումն	»	21 15
Ներքոյ մէջ	»	— —
Աւուրան բացուելու	»	21 13 1/2
Կէս գիշեր	»	21 12 1/2

ԻՍԼԱՄԻ ԳԻՇԵՐՈՒՆ ՏՈՆԵՐԸ

Արեւ երեկոյ		60 22
Լուսոյ տարածում		60 12
Կէս գիշեր		60 22

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐՈՒՆԹԻՒՆՔ

Բարձրագոյն Թիւ	Ա. Սեպտ.	45 1/2
»	Բ. »	26 3/8
»	Գ. »	21 19

ՍԱՒԱՆԱՏՈՒՄԻՆ

Սուանահի Լեռներուն	Սեպտ. Լ.	5 12
Գրանի Լեռներուն	Սեպտ. »	10 2
Գանդ ու Գանդ	» »	7 18
Սուս Շանի Լեռներուն	» »	5 4
Թրամանէ	» »	500
Բուլ Մէջ Երկրագործ	Սեպ.	82
Սամանեանցի Լանգնամ	Գ. Կ.	144

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Բարձր, 16 Յունիս, Ժամ 3 վայր 30 երեկոյ

Դրամատական Ռանտի 3 %		92 90
» » 4 1/2 %		106 80
Օսմանեան քանոնիսէ Սէրի Դ.		19 50
Օսմանեան Երկաթուղի		82 75
» Բէյճիի քանոնիսէ		2 5
Գանդ Ամանաթ		611 87 1/2
Գրեան Լիման		750
Սուրա ու Ռանտի 5 %		96 97 1/2
Եգիպտական 5 %		488 75
Բրնտրիթէ Թիւրք (1890)		420
Եգիպտական Միացեալ		492 50
Գանդ ու Բարի		840
Օսմ. Մաքս. արժեթուղթ		469 37 1/2
Սուէզի Ջրանցք		2357 50
Սպանիական պարարտ		77 1/2
Զէր Լիմանի վրայ		25 18
Լանտոն, 16 Յունիս, Ժամ 3 վայր 20 երեկոյ		
Ռնդ. քանոնիսէ		97 1/2
» » Սէրի Դ.		19 9/16
» » » Ա.		45 1/16
» » » Բ.		26 3/8
» » » Գ.		19 7/16
Օսթրանուգիա 1877		105 1/4
Գանդ Օթոման		14 3/16
Եգիպտական Միացեալ (Իւնիֆիտէ)		97 7/16
» » (Բրիմիէ)		102 3/8
Ջրանցք Սուէզի		86 3/16
Ջոհանիսպուրգ (փոխառ. Բոչիլը)		103 1/4
Հելլենական 5 %		95 5/16
Մանտրաս »		80
Լուսական 1889		98 1/2
Փոխառութիւն Բարիզի վրայ		25 16 1/2
Վիեննա, 16 Յունիս, Ժամ — վայր —		
Լոմանեան Երկաթուղի		88 40
» Բէյճիի քանոնիսէ		121 75
Փոխառութիւն Լոնտոնի վրայ		117 80
Պերլին, 16 Յունիս, Ժամ — վայր —		
Փոխառութիւն Լոնտոնի վրայ		20 85
Բուլ Թրթատրամ		234 25
Օսմանեան Երկաթուղի		81
Օսմանեան քանոնիսէ Սէրի Դ.		19 30

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿ. ՊՐՈՒՍԱՅԻ

Աւէ-Եբլի 28 մայիսի թուոյն մէջ Մկրտիչ էֆէնտի Շահնազար գրական նպաստամատոյց ընկերութեանց վրայ նուիրած մի յօդուածին մէջ ընթերցողին կը հարցնէ թէ տեղեկութիւն ունի՞ Պրուսայի Ուսումնասիրաց ընկերութեան վրայ։ Ի մօտոյ ճանչնալով այն ընկերութիւնը՝ Շահնազար էֆէնտիի հարցը ինձ կը թելադրէ քանի մը բան ըսել անոր վիճակին, նպաստակին ու յարակից հանգամանաց վրայ, կարողագունից թոյլով աւելի ընդարձակ գրել այդ մասին

հայ լրագրաց լեզուն իսկ հասկցողներ յոյժ սակաւաթիւ են. զօր. Պոլիս հրատարակուող հայատառ մի թուրքերէն լրագիր կայ, որ գրեթէ միակ լրագիրներէ Պրուսայի հայ հասարակութեան կողմէ ստացուող.— կը պատահի երբեմն որ այդ լրագրոյն երրորդ երեսը ամբողջովին հայերէն գրուած լինի. և ահա մեր պրուսացիք (խօսքս միայն տեղւոյն ազգային վարժարանաց մէջ ուսածներուն վրայ է և գրաբարդարար մեացեալք խիստ աննշան թիւ մը կը կազմեն) երբ այդ երեսին գան, բարկանալով մէկ դի կը նետեն թերթը. իրաւունք ունին որովհետեւ լեզուն չեն հասկնար. միւսնոյն բանն է Փրանսերէնի և ուրիշ գիտելեաց նկատմամբ եւս. Արդ այս տխուր կացութիւնը պարզելէ յետոյ ներուի մեզ հարցուցանել թէ լաւագոյն եւս չէ՞ լիներ եթէ Ուսումնասիրաց ընկերութիւնը փոխանակ գրեթէ ի զուր վատնելու այդ 3000 ռսկին՝ այդ դումարով նախ Պոլսոյ ազգային յառաջադէմ վարժարանաց և յետոյ Եւրոպայի համալսարանաց մէջ կրթել տար ուշիմ ազգատ պատանիներ որոնք իրենց լոյսերով գերազանցապէս աւելի օգտակար պիտի հանդիսանային իրենց հայրենի քաղաքին և տեղւոյն ազգայնոց կրթական վիճակը տարբեր գոյն մը պիտի ստանար։ Անցնելով ներկային՝ փափաքելի էր անշուշտ որ Ուսումնասիրաց ընկերութեան վարիչք անցեալէն խրատուելով՝ այժմ աւելի գիտակցութեամբ գործածէին իրենց խնամոց յանձնուած նուիրական դրամները։

. . .

ԳՐՉԻ ՁԲՕՍԱՆՔ

Ս. ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ԱԳՋ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՀԱՆԴԻՍԻՆ ԱՌԹԻՒ

Ց՝ՕՐԹԱԳԵՂ

. .

Առաւօտ էր. մինչ այգուն տակ լուսահեր
Մեր Նաւն արագ դէպ ի Պոլիս կը սահէր,
Եւ գիտէի ծովն ու ծովափն ալ չբեկ,
Զայն մ՝ինձ ըսաւ. «Կուգա՞ս ինձ հետ
Օրթագեղ,
«Հռիփսիմեանքս ունինք այսօր ասն, հանդէս։»
Եւ ես գացի, մշղուած խանդէս, եռանդէս։

. .

Սանդուխներէն սըրտաբերսի կ՝ելլենք վերեւոր լըռութիւն մ՝որ պերճախօս կը թըւէր
Կարծես պատած, պաչարած է ամէն ինչ.
Հանդիսականք ո՞ւր, արթո՞ւն են թէ ի նինջ
Պիտ՝ ըսէի. ո՛չ ձայն կայ, ո՛չ մեղմ աղմուկ,
Հանդէ՞ս է՝ թէ ոստայն հիւսէ մի մռմուկ...
Քիչ մ՝ալ կ՝ելլենք և մի կամար դափնեզարդ
Մի դուռ տեսնենք. Ներսն—ի՞նչ ոստայն, քանի՞ սարդ—
Այն գիրդ սեռէն որուն պարտինք մենք Եւան
Հարիւրաւոր դէմք ու գլուխք կ՝երեւան.
Գրաւած բոլոր նստարաններն և աթոռ
Ընտանիքներ կան հոն, մտնէն մինչև թոռ,
Թուխ թէ խարտեաշ, գէր թէ նիհար, կարճ, երկայն
Որք պատկերեն ծեր Ադամ ու թարմ Եւայն,
Զառամ կեսրոջ քով կայ թառամ մի զոքանչ
Այլ որքա՜ն ալ մատաղ կուսանք հիասքանչ.
Ժպտուն, խօսուն և, մանաւանդ, վառ աչուք
(Որով կանանց Օրթագեղցին ճանաչուի),
Աչեր, որոնք, մէկ նայուածքով, միասին
Արտեր կարգան, շրթունքներէ՛ լաւ խօսին.
Աչեր, որոնք, զերդ խունկ ի մէջ բուրվառին
Ձեռ գիտեր թէ հոգի՞ վառեն՝ թէ վառին...,
Հո՛ն է Նար-Պէյ, և դէպ ի յալ կիսահակ
Հոն է նաև Տ. Մարգարեան Տէր Սահակ.
Հոն՝ Եւսեբիան.—Զի՛ք Մըկրտեան հայրն աւագ,
Պայծառացեալն յԱիլիշանեանն յիւր նըուագ...
Նաեւ չէր անգ...—Ո՛վ դու որ, հո՛ն ուր չըկաս,
Լայնածաւալ տեղ մը մընայ միշտ պակաս...—
Հոն չեն գիւղին գըրաբարեան պետք որք են
Տեարք Եսայեան Էմմանուէլ, Յ. Գուրգէն.
Հոն չեն, այո՛, սակայն իրենց վեհ հոգին
Թէեւ անտես, թրթռայ, խայտա՞ կաթոգին,
Զի հանդիսին մէջ—կիսաւարտ երբ հասանք—
Կանաչագեղ բեմի մ՝առջեւ, չորս կուսանք
Ազու ձայնիւ և թաթափած հերքն յուսին
Իրարու հետ նախնեաց լեզուաւ կը խօսին,
Այլ իրենց շեշաք ա՛նքան նուրբ, դաշն, ոգեղ են,
Որ կը սիրեմ այն հին բարբառն... ասկեղէն,
Զոր պեխաւոր հաստ շրթունքներ չատ տեղ ինձ
Լըսել տըւած են՝ դառնալո՛ւր զերդ պըզինձ...
—Յետոյ դաշնակն՝ հրլու փափուկ վարժ մատանց,
Հնչեց.—կարմիր-դեղին, խնձոր, դեղձ ու տանձ
Եւ մ՝աղիկունք կը գեղգեղեն մի խըմբերգ
Որով բզխին մեր հոգւոյն մէջ զով աղբերք,
Եւ յիշատակք, արագաթեւ զերդ ծիծառ,
Վերադառնան մեր Անցելոյն մէջ պայծառ...,
Այդ քաղցր երգին՝ իբրև քաղցրիկ յուշքար՝
Կը յաջորդեն պընակով ջուր ու շաքար,
Որոնց ներկայք, ցամաք չրթամբ, թաց մատիւ,
Մատուցանեն յարգ (ըստամո՛քս) ու պատիւ.
Յետոյ խուսիք մ՝ալ փոքր ազգիկունք նուրբ ածիլ
Կուգան շրջան կազմել, երգել ու յանիլ
Վարժուհւոյն շուրջն որ՝ Մանկական մի պարտէզ.
Խօսող, խորհող, կերթ ծաղիկներ ցոյց տայ մեզ։
Յարաբիշահե ըզոյգ մը հրեշտակք ալ թոթով
Մաղթանք մ՝ուղղեն առ Հռիփսիմէ կոյս փութով.
Մատիներու մէջ հնչէ դաշնակն ալ նորէն,
Եւ մինչ արդէն մեզ նեղէր տաքն անօրէն
Թափել տալով քրտանց խոշոր բիւր կաթիլ,
Ահա՛ բեմին քով կուգայ դէմք մը... փթթիլ,
Թուխ, դալկագէմ, կուսի մը պէս փափկանազ,
Ակնացաւոր.—ինքն է Միհրան Ասքանազ
Որ կ՝ըսկըսի ձայնիւ ընդհատ ճարտասան,
Հատիկ հատիկ կարգալ էջեր մեռասան,
Ջանալով որ ականջներէն մեր պղտոր
Զը վըրիպի եւ ո՛չ մի բառ, կէտ, ըստո՛ր...
Զօլսային հետ ի մէջ բերէ գեղիշէ
Եւ—նոր, անգի՛ն գիւտի մը պէս—կը յիշէ
Իւր «փափկասուն տիկնայքն Հայոց աշխարհն...»
Զինքն ունկնդրեանք լըռութեամբ խոնջ ու խորին.
—Գիտեմ որ միշտ, ուր կայ հանդէս, ասն, կռնատ,
Պէտք է գովել խօսուած ճառերն ա՛նպատճառ,
Բայց գովելու համար զայս գիր պերճմիտհասա,
Անպէտ, յանգեր, բառեր, ափսո՛ս, չունիմ ասա.—
Երբ կ՝աւարտէ, զինքն ողջունեն մեր ծափեր,
Զի՝ մենք քրտինք, ինքն ալ լեզո՛ւ կը թափէր...,
Եաքն՝ Եուսուֆեան էֆէնտի խօսք առնելով
Պատմեց՝ քրսան և հինգ ամաց ի հոլով՝
Սեռին համար որ յ՝Օրթագիւղ չէ՝ տըկար՝
Այն կրթատան կեանքն և արդիւնքն օգտակար,
Եւ վերջացուց մաղթելով որ առ յաւէտ
Կանգուն, փայլո՛ւն մընայ այս յարկն յուսաւէտ.
Իւր մաղթանքն՝ որ հազիւ վայրկեան տեւեց հինգ՝
Մեծ ախորժով և հաճութեամբ ծափեցինք։
Զաւէնքն օրհնեց Նար Պէյ Խորէն Սարրաքան,
Բոլոր ներկայք, դիմք, տարօք զանազան,
Առանձնազիրկ բերանք, շրթունք վարդաբոյր,
Ըշտապելով իւր գիրգ աջին ի համբոյր,
Աղջիկ թէ մանչ, հիւր թէ տանտէր, խառն ի խառն,
Ուրախ զըւարթ սկսան հոսիլ դէպ ի դուռն,

. .

Գիտէի թէ՝ Օրիորդաց հետ և Տիկնայց՝
Ողջ սանուհիք պիտի բնութեան ելեն յոյց,
Կէս օրէն ետքն, և երթալով յ՝Էմիրկէն
Դալարեաց մէջ՝ խաղան, երգեն ու ցատքեն,
Դացեր ալ են.—Բայց չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ
Այս առթի մէջ ուզեր է, ճիշտ զերդ գընչու,
Քիչ մ՝առաջուան բաց երկինքը կապուտակ
Ընել մի պաղ կամ, մանա՛ւանդ, թա՛ց կատակ...
—Հեղեղի պէս անձրեւ, փայլակ ու կայծակ
Թափեր են հո՛ն ուր չըկայ չէնք, չը կա՛յ ծակ
Պատըսպարիչ ո՛չ իսկ խարխուլ մի տանիք։
Դալրոցական այս բազմաթիւ ընտանիք
Դաս մ՝առնելով թէեւ անճաշ, հեղուկ, դա՞ռն,
Թէ «յ՝աշխարհի երբէք հաճոյք չի՛ք անխառն»
Կաթիլներուն տակ անձրեւին ընթացիկ
Տուն դարձեր են, թրջած, սակայն ո՛չ թացիկ...,

ԱԼՓԱՍԼԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՄՈՒԾ, 24 մայիս

Այս տարի երկրագործաց նպաստաւոր յատուկ տարի մըն է, զի գարնան սկզբէն գրեթէ չարունակ երկինքն ամպամած իւր զովարար, կենսատու և օգտաշատ կաթիլներով կը թանայ երկիրն ի մեծ ուրախութիւն և ի գոհունակութիւն երկրագործաց, և եթէ ուրիշ պատահարներ չը հանդիպին այժմէն իսկ հնձոց առատութիւնն ապահովեալ և աներկրայելի է։ Ամսոյս 18ին թէեւ սաստկատեղաց կարկուտը պահ մը վարանման մէջ ձգեց զմեզ կարծելով թէ մեծ վնաս պիտի հասցնէ հնձոց, այգիներուն և պտղատու ծառերուն, բարեբաղդաբար չուտով յորդ անձրեւի մը փոխուեցաւ, որոյ նմանը 30 տարիէ ի վեր տեսնուած չէ, կ՝ըսեն տեղացիք։ Զի 3 քառորդ ժամու մէջ արդէն հեղեղները փողոցները լեցուած կարկաջասահ յառաջ կ՝ընթանային։ Մշոյ ձորաբնակ և «Սոդոմեան» ըսուած ձորն լայնատարած գետի մը ահռելի երեւոյթն ստացած էին, ջրոց կատաղի սընթաց յորձանքներն արմատախիլ ըրին շատ մը մեծամեծ պարտէզներ և պտղատու ծառեր, քանդեցին քանի մը կամուրջներ և փոքրիկ շէնքեր, և եթէ նոյն յորդութեամբ մի ժամ ալ չարունակուէր, անտարակոյս էինք ակներեւ և մեծամեծ աւերումներ տեսնելու։ բարեբաղդաբար գթաց երկինքն և վերջ տուաւ ամպերու բարկութեան։ Թրքուհի մը՝ որ լուացքի գնացած էր Սոզոմանի ձորն, երբ կը տեսնէ կարկուտի և անձրեւի տեղատարափը, կ՝սարսափի մեծկակի քարի մը տակ ապաստան ելլել։ յանկարծ հեղեղը վերէն գալով, խեղճ կինն իւր երկու մատաղահաս մանկիկներով մէկտեղ կ՝առնու կը տանի։ որոց անշունչ դիակները վերջէն գտնուեցան։ Զրահեղծ եղան նաեւ աչ նուռաղ ատաւնք։ Դաշտի վրայ կարկուտ չգալով արտերն անվնաս մնացին։ Մինչ այս տողերը կը գրեմ, երկինքն ամպամած մեղմիկ ինն կ՝անձրեւէ։

—Անցեալ ֆեբրուարի Պատրիարքարանէն հասաւ մեր Գեր. Նորընտիր ընդհ. Վանահայր-Աւագներդի վաւերագիրն։

—Մշոյ Պատ. Նորընտիր Ուսուցմ. Խորհուրդը թաղային նախակրթարաններն միակերպ ուղղութեան մը վերածելու համար, ծրագիր մը յօրինելու երկանց մէջ կը գտնուի դեռ։

ՌՈՏՈՍԹՈ, 15 մայիս

Ազգ. գերեզմանատան որմերու շինութեան գործը փութաջանութեամբ յառաջ կը տարուի, յընթացս երկու շաբաթուց բաւականաչափ քարերը բարձրացած են շուրջանակի. օրուան մէկ քանի ժամերը գործաւորաց մօտ կ՝անցնէ վիճակիս Այցելու. Հովիւ Գեր. Դիմաքսեան Սրբազան, Ժողովրդեան աջակցութիւնն յոյժ գովելի կը հանդիսանայ այս գործոյն մէջ և կը բնայ օտար ազգաց եռանդն իսկ ի նախանձ շարժել։ Կիրակի օրեր, ժողովրդեան հոծ բազմութիւնը կը խառնուի ի ծովեզրն, ուր դիզուած են ծախու առնուած քարերն, և մի երկար շաբթի վրայ կեցած՝ ծովերքէն մինչև գերեզմանատան վարի կողմն, որ 350 մէթր հեռաւորութիւն կը հաշուի, ձեռքէ ձեռք քարերը կը փոխադրեն ի գերեզմանատուն։ Իսկ կանայք և աղջիկունք հարիւրաւորք՝ գերեզմանատան մէջ մի և նոյն ուղղութեամբ կեցած քարերը կը գիզեն բացուած հիմերու քովը։

Ժողովրդեան ինքնօգնութեան, ինքնանձնուրաց և պարտուց կատարման գործնական դաս մ՝է, երբ կը տեսնէ իւր վիճակին Այցելու Հովիւն Ժողովրդեան գլուխ կեցած մէկտեղ քար տանիլ և աշխատիլ. նոյնպէս Բահանայից դասն, Բազքական Ժողովոյ, Տնտեսական խորհրդոյ և Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ Թագական խորհրդոյ անդամք, պատուաւոր վաճառականք, արհեստաւորք, հողագործ գաւառ և ամեն կարգի Ժողովրդք ժամերով քար կը կրեն. ասիկայ գովելի չարժուում մ՝է, որ անշուշտ պտուղ է միութեան և խաղաղութեան։

Ռոտոսթոյ իւր խաղաղաւէտ չարժման յարատեւութեան մէջ կրնայ իւր անցեալ ժամանակաց խռովութեանց և գժտութեանց երեսէն կրած բարոյական աւերմանց և ծանր վնասուց դարման գտնել և պահ մը ինքզինք ազդանաչ ուղղութեան և օգտակարութեան մէջ դնել, առաւել եւս կրթութեան և դաստիարակութեան ծառայման ուշ և միտ դնելով։

—Ռոտոսթոյ իւր կրթական չարժման մէջ եւս լրիկ և անշշուկ կը գործէ և կը բնայ դպրոցական այժմեան կացութիւնը բաւական գոհացուցիչ համարուիլ։ Կրթական ձեռնարկութեանց մէջ առաւօտ եւս սկսած է Միացեալ ազգօգուտ ընկերութեան ուսումնասիրաց նպատակին նրպատակ։ 7—8 ամիսներէ ի վեր եռանդուն և փութաջան երիտասարդներէ մասնաճիւղ մը հաստատեալ է՝ որոյ անդամք են Մ. Պէքարեան, Տոքթ. Ե. Նէվրուզեան, Գ. Մանասեան, Ռ. Գօլանճեան, Պ. Մ. Գալուստեան և Ե. Բասմաճեան էֆէնտիները, որք ընդ նախագահութեամբ Ն. Սրբազնութեան կը գործեն և ցարդ 200է աւելի ամսական բաժին ստորագրեալ են և 2000 ղրուշէ աւելի օգնութիւն մ՝եղած է։ Շատ օգտակար ծառայութիւններ կը յաւացուի այն գործօն Մասնաճիւղէն։

Զորլուի մէջ եւս Ն. Սրբազնութեան այցելութեան միջոցին՝ Ռոտոսթոյի մասնաճիւղի Ատենապետ Մկրտիչ էֆ. Պէքեարանի՝ գործակցութեամբ, Մասնաճիւղ մ՝ալ հաստատուեցաւ և 100ի մօտ բաժանորդք ստորագրուեցան։ Յուսալից ենք որ Միացեալ ընկերութիւնք Ռոտոսթոյէն կանոնաւոր նպաստ մը պիտի ունենան իրենց ազգանուէր կրթական նպատակին։

Առաջ քան զմի շաբաթ Ռոտոսթոյի և շրջակայից հողագործ ժողովրդն արտասուալից աչքերով կը նայէր երկինք, և նախախնամական գթութեան ցօղը կը հայցէր. զի երաշտութենէ ցամաքած էր բոլոր վարուցան, գաւառեր սեւ հողերով ծածկեալ, ցորենի արտեր ցամաքեալ եւ գեղնած խոտեր դարձած էին, և ահա եօթն օրէ ի վեր յորդառատ անձրեւներով լիացուց Աստուած ամբողջ Բուսմելին. Փիլիպէ, յԱնդրիպոլիս, Բէչան, Մարկաբ, Վիզէ, Զորլու եւն. անձրեւոց հեղեղներ յորդած են, և վտտ հունձքերն ու հատկերը՝ կանաչազարդ պճնած են և խոստանան առատութեան տարի։

ՊԱՐԶ ԵՐԳ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ

Ա.

Նախորդ յօդուածիս մէջ ըսի թէ Հռովմէական եկեղեցւոյ երաժշտութիւնը Յունական եկեղեցւոյ Նախնի երաժշտութեան ազատեալ նշխար է, զոր ոսկայն Լատինք մեծաւ պատկառանօք պահեր են ցարդ և որ իրենց համար նուիրական հնութիւն մ՝է։ Այս նոր յօդուածիս մէջ կը փափաքիմ ուարդ երգի և արուեստական երաժշտութեան մանրամասնանց մէջ մտնել թէ՝ պատմական մասին և թէ նոցա կազմակերպութեան նկատմամբ։

Քրիստոնէական հաւատքի արարողութենց և երգոց առաջին հեղինակներն են նոյն իսկ առաքեալք Տեառն մերոյ։ այն արարողութիւնք սկիզբն առին ի Պաղեստին, յԵրուսաղէմ։ Բայց մինչեւ 4-երդ դար ի դիր չէին անցուցած զայնս և չէին հրատարակած ի գիտութիւն հաւատացելոց՝ առ ահի հեթանոսաց։ Մինչ նոր հաւատքն ամենուրեք յաղթանակեց և անդադար հաստատուեցաւ կանոնաւորութեան աւերակաց վրայ, խորհեցան յայնժամ հաստատուն կանոններով կարգաւորել՝ արձանագրել և տարածել զայնս։

Այս պատմական ճշմարտութենէ կը հետեւի թէ ի սկզբան անգ արարողութիւնք,— յորոց չէ կարելի զատել եկեղեցական երգերը,— միեւնոյն էին առ քրիստոնեայս ողջոյն։ Այս միօրինակութիւն անհետացաւ երբ քրիստոնէութիւնը տարածուեցաւ ընդ ամենայն աշխարհ։ իւրաքանչիւր ազգ կամ ցեղ ընտրեց նախ, կամ ճոխացուց և կամ փոխեց զիւր արարողութիւնն՝ առանց ջնջելու հաւատոյ ընդհանուր դաւանութեան, որ, կամ անգիտութեամբ կամ գիտութեամբ, ինչ ինչ փոփոխութիւններ կրեց առանձնս յետ բազում դարուց։

Ուստի զանազան արարողութիւնք էին և են տակաւին յարեւելս և յարեւմուտս։ Առաւել բնական է զի բնենք զայնս սկսելով յարեւելից, վասն զի ատոր անցին նոքա յարեւմուտս։

Նախ և առաջ յիշենք Հայաստանեայց եկեղեցւոյ արարողութիւնքը որ հետ զհետէ ճոխացան մեր սուրբ Հայրց երկնային եռանդին և հանճարոյ նրպատուս, վեհ արարողութիւնք որք իբր անգին գանձ պահուեր են մինչև ցարդ և զոր՝ Տրդ դարու մէջ՝ յիմաստիս ոմանք ընդունայն փորձեր ըրին ջնջելու՝ ազգ ակրծան նախանձավարեալ։ Մեր արարողութենց վասն իմաստները և բնոյր ոճն ամէն ազգերը կը հիացուցեն։ յատենակալը չկրնար հանմտատուիլ նոցա հետ, զի իմաստից և ոճի կրկին նկատմամբ շատ տարբեր է քան զմերս։ Բայց ցաւալի է զի տեղեաց, ժամանակաց և պէս պէս պատճառաց պատճառաւ փոքր ինչ արլալեր են մեր արարողութիւնները եւ եկեղեցական երգերը։ Ճշմարտախօս լինելու համար պարտ է խոստովանիլ թէ այժմ գովելի ջանքեր կը լինին առ ոմանս մեր սրբազան երաժշտութեան քաղցրաբուր երգուելուն և անեղծ պահուելու մասին։

Առնական Եկեղեցին,—որոյ արարողութիւնները բարեացակամ և մարդասէր ոմանք ջանացին բոլորովին նմանցուցանել մերոցս,—երկու արարողութիւն ունի։ մին Ս. Յովհան Ոսկեբերանին, առաքելական կանոնեալ, որ ասորերական է, որպէս դէր Եփ ի Լատինս։ միւսն Ս. Բասղի, յատկացեալ սրբոյս ոճի և մի քանի այլ մեծ ոճս ուրոյ։

Յարեւելս կը գտնենք եւս Ասորւոց և Մարոնիներու արարողութիւնքը կան խած է։ իսկ երկրորդն առաջնոյն նմանութիւն է։

Մինչեւ վիճակին յատկացեալ արարողութիւն, զորմէ արդէն խօսեցայ, հաստատողին անունը կը կրէ։ կը կոչուի Դէ՝ Մէթրոպոլիտ (rite ambrosien) և ամբրոսիոս մեացեր է ցարդ մինչեւ վիճակին մէջ։ Ա. Եղերդ է յաւելուլ զի այս արարողութիւնը յունականին կը նմանի։

Հռովմէական եկեղեցւոյ արարողութիւնն իւր վերջնական կազմակերպութիւնն ստացաւ ի ձեռն Ս. Գրիգորի Մեծի (540-640), որոյ անուամբ կը յորջորջուի Գրիգորեան (liturgie Grégorienne)։

Գաղղիական արարողութիւնն ոչ այլ ինչ էր բայց յունականը, քանզի Յոյնք նախ քարոզեցին գրիստոնէութիւն ի Գաղղիա։ Այս արարողութիւնը տեւեց մինչեւ ութերորդ դար։ Մեծն Կարոլոս կայսրը (742-814) ջնջեց զայն և փոխանակ նորա հաստատեց Գրիգորեանն ինչ ինչ փոփոխութեամբ որք հետզհետէ անհետանալով գաղղիական արարողութիւնն արդ գրեթէ համանման է Հռովմէականին։ Յիշենք նաեւ զի Ռուսք թագաւորը բազմաթիւ երգով ճոխացուց զգաղղիականք։

Ջմռնանք սպանիական արարողութիւնն՝ որ նոյնպէս քաղեալ էր ի յունականէն։ հաստատեց զայն Ս. Իզիսոր Սէվիլիոյ (5-երդ դար)։ Այս եւս տեւեց մինչեւ մեռասաներորդ դար։ այնուհետեւ Սպանիացիք ընդունեցին զԳրիգորեան արարողութիւն։

Ուստի, 6-7րդ դարու մէջ յունական երաժշտութիւնը անդի տուաւ մասամբ իւրք մի նոր երաժշտութեան առ Հռովմայեցիս, և մինչեւ մեռասաներորդ դար տարածուեցաւ Եւրոպիոյ քրիստոնեայ ազգաց մէջ։ այդ երաժշտութիւնը Գրիգորեան անուանեցաւ, որպէս վերն ըսի։ կը մնայ մեզ ճառել նորա վրայ, այս է դ-երդ էրէն վրայ։

Գ-երդ էրէ

Արդէն ըսի համառօտիւ այս անուան պատճառը։ Բայց կը փափաքիմ առաւել բացայայտ կերպով խօսիլ արդ։ Այս տեսակ երաժշտութեան մէջ ամէն երգ դ-ի՝ կ՝երգուի մի ---ի վրայ։ Զ-ին է եւեթ երկու ֆոնոյ և ձայնաներոյ։ այն արարողութիւնք սկիզբն առին ի Պաղեստին, յԵրուսաղէմ։ Բայց մինչեւ 4-երդ դար ի դիր չէին անցուցած զայնս և չէին հրատարակած ի գիտութիւն հաւատացելոց՝ առ ահի հեթանոսաց։ Մինչ նոր հաւատքն ամենուրեք յաղթանակեց և անդադար հաստատուեցաւ կանոնաւորութեան աւերակաց վրայ, խորհեցան յայնժամ հաստատուն կանոններով կարգաւորել՝ արձանագրել և տարածել զայնս։

Այս պատմական ճշմարտութենէ կը հետեւի թէ ի սկզբան անգ արարողութիւնք,— յորոց չէ կարելի զատել եկեղեցական երգերը,— միեւնոյն էին առ քրիստոնեայս ողջոյն։ Այս միօրինակութիւն անհետացաւ երբ քրիստոնէութիւնը տարածուեցաւ ընդ ամենայն աշխարհ։ իւրաքանչիւր ազգ կամ ցեղ ընտրեց նախ, կամ ճոխացուց և կամ փոխեց զիւր արարողութիւնն՝ առանց ջնջելու հաւատոյ ընդհանուր դաւանութեան, որ, կամ անգիտութեամբ կամ գիտութեամբ, ինչ ինչ փոփոխութիւններ կրեց առանձնս յետ բազում դարուց։

Ուստի զանազան արարողութիւնք էին և են տակաւին յարեւելս և յարեւմուտս։ Առաւել բնական է զի բնենք զայնս սկսելով յարեւելից, վասն զի ատոր անցին նոքա յարեւմուտս։

Նախ և առաջ յիշենք Հայաստանեայց եկեղեցւոյ արարողութիւնքը որ հետ զհետէ ճոխացան մեր սուրբ Հայրց երկնային եռանդին և հանճարոյ նրպատուս, վեհ արարողութիւնք որք իբր անգին գանձ պահուեր են մինչև ցարդ և զոր՝ Տրդ դարու մէջ՝ յիմաստիս ոմանք ընդունայն փորձեր ըրին ջնջելու՝ ազգ ակրծան նախանձավարեալ։ Մեր արարողութենց վասն իմաստները և բնոյր ոճն ամէն ազգերը կը հիացուցեն։ յատենակալը չկրնար հանմտատուիլ նոցա հետ, զի իմաստից և ոճի կրկին նկատմամբ շատ տարբեր է քան զմերս։ Բայց ցաւալի է զի տեղեաց, ժամանակաց և պէս պէս պատճառաց պատճառաւ փոքր ինչ արլալեր են մեր արարողութիւնները եւ եկեղեցական երգերը։ Ճշմարտախօս լինելու համար պարտ է խոստովանիլ թէ այժմ գովելի ջանքեր կը լինին առ ոմանս մեր սրբազան երաժշտութեան քաղցրաբուր երգուելուն և անեղծ պահուելու մասին։

Առնական Եկեղեցին,—որոյ արարողութիւնները բարեացակամ և մարդասէր ոմանք ջանացին բոլորովին նմանցուցանել մերոցս,—երկու արարողութիւն ունի։ մին Ս. Յովհան Ոսկեբերանին, առաքելական կանոնեալ, որ ասորերական է, որպէս դէր Եփ ի Լատինս։ միւսն Ս. Բասղի, յատկացեալ սրբոյս ոճի և մի քանի այլ մեծ ոճս ուրոյ։

Յարեւելս կը գտնենք եւս Ասորւոց և Մարոնիներու արարողութիւնքը կան խած է։ իսկ երկրորդն առաջնոյն նմանութիւն է։

Մինչեւ վիճակին յատկացեալ արարողութիւն, զորմէ արդէն խօսեցայ, հաստատողին անունը կը կրէ։ կը կոչուի Դէ՝ Մէթրոպոլիտ (rite ambrosien) և ամբրոսիոս մեացեր է ցարդ մինչեւ վիճակին մէջ։ Ա. Եղերդ է յաւելուլ զի այս արարողութիւնը յունականին կը նմանի։

Հռովմէական եկեղեցւոյ արարողութիւնն իւր վերջնական կազմակերպութիւնն ստացաւ ի ձեռն Ս. Գրիգորի Մեծի (540-640), որոյ անուամբ կը յորջորջուի Գրիգորեան (liturgie Grégorienne)։

Գաղղիական արարողութիւնն ոչ այլ ինչ էր բայց յունականը, քանզի Յոյնք նախ քարոզեցին գրիստոնէութիւն ի Գաղղիա։ Այս արարողութիւնը տեւեց մինչեւ ութերորդ դար։ Մեծն Կարոլոս կայսրը (742-814) ջնջեց զայն և փոխանակ նորա հաստատեց Գրիգորեանն ինչ ինչ փոփոխութեամբ որք հետզհետէ անհետանալով գաղղիական արարողութիւնն արդ գրեթէ համանման է Հռովմէականին։ Յիշենք նաեւ զի Ռուսք թագաւորը բազմաթիւ երգով ճոխացուց զգաղղիականք։

Ջմռնանք սպանիական արարողութիւնն՝ որ նոյնպէս քաղեալ էր ի յունականէն։ հաստատեց զայն Ս. Իզիսոր Սէվիլիոյ (5-երդ դար)։ Այս եւս տեւեց մինչեւ մեռասաներորդ դար։ այնուհետեւ Սպանիացիք ընդունեցին զԳրիգորեան արարողութիւն։

Ուստի, 6-7րդ դարու մէջ յունական երաժշտութիւնը անդի տուաւ մասամբ իւրք մի նոր երաժշտութեան առ Հռովմայեցիս, և մինչեւ մեռասաներորդ դար տարածուեցաւ Եւրոպիոյ քրիստոնեայ ազգաց մէջ։ այդ երաժշտութիւնը Գրիգորեան անուանեցաւ, որպէս վերն ըսի։ կը մնայ մեզ ճառել նորա վրայ, այս է դ-երդ էրէ վրայ։

Գ-երդ էրէ

Արդէն ըսի համառօտիւ այս անուան պատճառը։ Բայց կը փափաքիմ առաւել բացայայտ կերպով խօսիլ արդ։ Այս տեսակ երաժշտութեան մէջ ամէն երգ դ-ի՝ կ՝երգուի մի ---ի վրայ։ Զ-ին է եւեթ երկու ֆոնոյ և ձայնաներոյ։ այն արարողութիւնք սկիզբն առին ի Պաղեստին, յԵրուսաղէմ։ Բայց մինչեւ 4-երդ դար ի դիր չէին անցուցած զայնս և չէին հրատարակած ի գիտութիւն հաւատացելոց՝ առ ահի հեթանոսաց։ Մինչ նոր հաւատքն ամենուրեք յաղթանակեց և անդադար հաստատուեցաւ կանոնաւորութեան աւերակաց վրայ, խորհեցան յայնժամ հաստատուն կանոններով կարգաւորել՝ արձանագրել և տարածել զայնս։

Այս պատմական ճշմարտութենէ կը հետեւի թէ ի սկզբան անգ արարողութիւնք,— յորոց չէ կարելի զատել եկեղեցական երգերը,— միեւնոյն էին առ քրիստոնեայս ողջոյն։ Այս միօրինակութիւն անհետացաւ երբ քրիստոնէութիւնը տարածուեցաւ ընդ ամենայն աշխարհ։ իւրաքանչիւր ազգ կամ ցեղ ընտրեց նախ, կամ ճոխացուց և կամ փոխեց զիւր արարողութիւնն՝ առանց ջնջելու հաւատոյ ընդհանուր դաւանութեան, որ, կամ անգիտութեամբ կամ գիտութեամբ, ինչ ինչ փոփոխութիւններ կրեց առանձնս յետ բազում դարուց։

Ուստի զանազան արարողութիւնք էին և են տակաւին յարեւելս և յարեւմուտս։ Առաւել բնական է զի բնենք զայնս սկսելով յարեւելից, վասն զի ատոր անցին նոքա յարեւմուտս։

Նախ և առաջ յիշենք Հայաստանեայց եկեղեցւոյ արարողութիւնքը որ հետ զհետէ ճոխացան մեր սուրբ Հայրց երկնային եռանդին և հանճարոյ նրպատուս, վեհ արարողութիւնք որք իբր անգին գանձ պահուեր են մինչև ցարդ և զոր՝ Տրդ դարու մէջ՝ յիմաստիս ոմանք ընդունայն փորձեր ըրին ջնջելու՝ ազգ ակրծան նախանձավարեալ։ Մեր արարողութենց վասն իմաստները և բնոյր ոճն ամէն ազգերը կը հիացուցեն։ յատենակալը չկրնար հանմտատուիլ նոցա հետ, զի իմաստից և ոճի կրկին նկատմամբ շատ տարբեր է քան զմերս։ Բայց ցաւալի է զի տեղեաց, ժամանակաց և պէս պէս պատճառաց պատճառաւ փոքր ինչ արլալեր են մեր արարողութիւնները եւ եկեղեցական երգերը։ Ճշմարտախօս լինելու համար պարտ է խոստովանիլ թէ այժմ գովելի ջանքեր կը լինին առ ոմանս մեր սրբազան երաժշտութեան քաղցրաբուր երգուելուն և անեղծ պահուելու մասին։

Առնական Եկեղեցին,—որոյ արարողութիւնները բարեացակամ և մարդասէր ոմանք ջանացին բոլորովին նմանցուցանել մերոցս,—երկու արարողութիւն ունի։ մին Ս. Յովհան Ոսկեբերանին, առաքելական կանոնեալ, որ ասորերական է, որպէս դէր Եփ ի Լատինս։ միւսն Ս. Բասղի, յատկացեալ սրբոյս ոճի և մի քանի այլ մեծ ոճս ուրոյ։

Յարեւելս կը գտնենք եւս Ասորւոց և Մարոնիներու արարողութիւնքը կան խած է։ իսկ երկրորդն առաջնոյն նմանութիւն է։

Մինչեւ վիճակին յատկացեալ արարողութիւն, զորմէ արդէն խօսեցայ, հաստատողին անունը կը կրէ։ կը կոչուի Դէ՝ Մէթրոպոլիտ (rite ambrosien) և ամբրոսիոս մեացեր է ցարդ մինչեւ վիճակին մէջ։ Ա. Եղերդ է յաւելուլ զի այս արարողութիւնը յունականին կը նմանի։

Հռովմէական եկեղեցւոյ արարողութիւնն իւր վերջնական կազմակերպութիւնն ստացաւ ի ձեռն Ս. Գրիգորի Մեծի (540-640), որոյ անուամբ կը յորջորջուի Գրիգորեան (liturgie Grégorienne)։

Գաղղիական արարողութիւնն ոչ այլ ինչ էր բայց յունականը, քանզի Յոյնք նախ քարոզեցին գրիստոնէութիւն ի Գաղղիա։ Այս արարողութիւնը տեւեց մինչեւ ութերորդ դար։ Մեծն Կարոլոս կայսրը (742-814) ջնջեց զայն և փոխանակ նորա հաստատեց Գրիգորեանն ինչ ինչ փոփոխութեամբ որք հետզհետէ անհետանալով գաղղիական արարողութիւնն արդ գրեթէ համանման է Հռովմէականին։ Յիշենք նաեւ զի Ռուսք թագաւորը բազմաթիւ երգով ճոխացուց զգաղղիականք։

Ջմռնանք սպանիական արարողութիւնն՝ որ նոյնպէս քաղեալ էր ի յունականէն։ հաստատեց զայն Ս. Իզիսոր Սէվիլիոյ (5-երդ դար)։ Այս եւս տեւեց մինչեւ մեռասաներորդ դար։ այնուհետեւ Սպանիացիք ընդունեցին զԳրիգորեան արարողութիւն։

Ուստի, 6-7րդ դարու մէջ յունական երաժշտութիւնը անդի տ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՑԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՑԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ հաստատեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած փնասին 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Մ Ա Ր Ի Թ Ա Ց Մ

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Գալաթիա Գօմիսիօն խանի ամուսի 'ն սրկութէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երկաք Ընկերութեանց

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱԻԼԷՏ ՆԻԹԵՐ

ՓՐԱՍԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍԹՐ. ԼՈՆՏՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԷ ԺՈՒԱՅՈ ՏԸ ԼԱ ԳՈՒԻՌՈՆ. Նոր աբանչելի հոտ
ՓՐԱՊ ԷՔԼ ՊԼՈՍՍՈՄ. վարդի թնծորնեաց ծաղիկք
ՋԱՐԻՆԱ. Ռուսական գոգանոյշ հոտ
ՀՈՒԱՅԹ ԼԻԼԱՔ, ճերմակ եղինջի
ԳՈՐԻԼՈՔՍԻՍ. Նոր ոչխարակ
ԲԱՅՐՈ ՎԻՈԼԷՏ. հեշտաբոյր
ԱՍՊՈՏԷԼ. ՕՐՔԻԴԻԱ. ՋԻՒՐ. ևն.
ՀՈՒԱՅՏ ԷԼԻԶԱԲԷԹ

ԷՒ. ՊՈՒՔԷ
ՅՈՒՏԻ ԳԼԸՊ
ՕՆԱՐԱՆԱՏՍ
ՎԻՈԼԷՏ
ԻԼԱՆԿ-ԻԼԱՆԿ
ՄԻԼՖԼԷՕՒ
ՃԵՐՄԱԿ ՎԱՐԴ ևԸ.

«Փրապ Էքլ Պլոսսոմի սաթիւ. Լոնտոնի Քաուրդ լրագիրը կ'ըսէ. «Կեղանակին ամենէն նորելուկ հոտերէն գեղազանց կը համարիր Փրապ Էքլ Պլոսսոմը. Լոնտոնի Քաուրտ ընկերութեան. կը ծախուի թանգի ձեւով թէյերը ուտելոց մէջ։ Միւս բոլոր սեռակիները կեղծ են։

ԼԱՎԱՆՏԸՐ ՎԻԼԼՍ. անգլիական ազգը լաւանալով — «Վոյելուշ նորելուկ արդուզարդի անգնի համար. Լաւանտայի գերդմամբ ուռուշանութեան։ Եթէ չիշը մէկ քանի վարդի՝ ան բաց թողուս, անմեանկին ոգը կը մոլորուի և կը զոված յ։։ Այս էս կ'ըսէ Լոնտոնի «Տիմէսնէ Լրագիրը» Պերազանց պարմանի մէջ է ընդգծմ դլեան ցաւ երու։ «արդուխի ներ։ կը ծախուի թանգի ձեւով խիստ ուռնչոց հանուշ շշերու մէջ։ Միւս բոլոր սեռակիները կեղծ են։

ՄԵՆԹՈՒԱՆԱՅ և փոքրա ուռակ կը վաճառուի Թ. Բ. Բրիոյ եւ ուկիսորոյ Ներկայացուցչի քով — Ա. ԼՏՄԱՒՈՆՏ ԳԱՍԻԱՆԱՆ Ընդլիական Լրագ Հանուր մթերանոց, Վլյվատա. պահականոցին քով, կայսրան Պալատ. Թիւ։։ 9։ և 67 70

Լ'ԷՍՊԷՐԱՆՍ L'ESPERANCE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Արտօնեալ Դրամագլուխ ֆր. 10,000,000
Ստորագրեալ » 1,000,000
Վճարեալ » 864,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ կալուածներ, կարասիք, մթերանոցներու և վաճառատանց մէջի դանուած ապրանքներ՝ խիստ դիւրամատչելի գներով և ամենայարմար պայմաններով։

Ընկերութիւնս մեծագումար գործեր կարենալ ապահովագրելու համար միացած է Եւրոպան չորս կարեւոր ընկերութեանց հետ՝ որոց Դրամագլուխը կը հասնի առաւել քան 16,000,000 ֆրանքի։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս Ընդհանուր Գործակալութեան, ի Պոլիս, Պանկէ Գաղաս, Ճէլալ պէյ խանի ճիշտ դէմ թիւ 21-22։ Ընդհանուր Գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ

320 ՍԱՀԱԿ ԳԱՏԻՃ և ԸՆԿ.

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՐՔԻԴԻԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕԱՒՈՏ ԻԳ

Իբրեւ ոչ ալ լաւ է Ի սորայով

Պատրաստեալ Հեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անարժանամ է

Մարիւ ձկան հուտ իւղի բոլոր յատկութիւններն զուտ, իրեւոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ձուլածութիւնը

Բժիշկներուն ընդունուած է, անորոշ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փոփոխ ստամոքսներէ կը ստանի զայն.

Կը վաճառուի դեղատներ դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄԱՍԻՒ ԵՒ ՀԻՐՁԷԼ 81

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

NUBIAN BLACKING
Produces a POLISH without Brushing
Equal to PATENT LEATHER for BOOTS, SHOES and LEATHER GOODS
NUBIAN IS WATERPROOF.

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք ասուպին անգամնին կը փչացին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայմանութիւն մ'ունի, ամրագի չարամի մը կը տեսնէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ըլնէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիզոր կամ ուրիշ ապտակութիւններ գիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արտաքոյ և կանանց ամէն տեսակ կոշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար մանրորդութեան կոշիկաներու։

Գործածման եղանակ. Ներկին առաջին խնամով օրրել, այնպէս որ հոն ներկին հետ չլլայ։ Ապա փայլուն հեղուկին բոել, կամ ապաւնդի կտորով մը կամ գիւնով։ Ներկուած մասերուն ներկին կը լաղնայ։ Զգուշանալ կեղտերէն։

Ընդհանուր կեղեքանանգին է ԷՏՄԱՒՈՆՏ ԳԱՍԻԱՆԱՆ. Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վլյվատա, Պահականոցին քով, կայսրան Պալատ. Թիւ։։ 95 և 97, Գալաթիա։ 7

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մաւք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Վճարեալ ՀԱՍԱՆԵՐՆ ԻԲՐ 30,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Գալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Հէրէմեան խան, Դամոնտոյի Պանգային դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՔԱՇՄԱՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

166

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՅԱԿԸ

1890 Մայիս 17 Հինգշաբթի օրէն սկսեալ մինչև յետոյ տեսութիւն

Բոլոր կէրանէ ուղեւորներ) Եւրոպական եղերքէն կամաւոր կէնոց ընթեռնողաց Եւրոպական ևն.

11 — Լենինգ. Մէզարդ. Պէյրութ. Թարտոս. Լենինգ Պոլսոյ. (Լենինգիւղի ընդհանուրն հետ պիտի հաղորդակցի) 25
11 40 Լենինգ. Մէզդ. Պէյ. Թարտոս. Լենինգ. Պոլսոյ Ի. Հիսար (Ամենաշատ գիշերի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 1
12 35 Ի. Ա. Գավոգ Մէզդ. Պէյ. Թարտոս Պէյրութ մինչև Գանտիլի [Գանտ շոգ. հետ պիտի հաղորդի. ուր օրերը Վանիր. Զէնկ Պէյ. Գալ Պէյրի] 20
12 49 Լենինգ. Մէզարդ. Պէյրութ. Թարտոս. Լենինգ Սիէն. Մերկ. Պոլսոյ. Ի. Հիսար (Ամենաշատ գիշերի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի) (Ուրբաթ օրերը ժամ 1 15ին, Եղելով Պոլսոյ պիտի հանդիպի և Պէյրի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 18
1 30 Լենինգ. Մէզարդ. Պէյրի. Թարտոս. Լենինգ. Պէյրիոյ. Լենինգիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէն) 32
2 5 Լենինգ Սիէն. Մերկէն Պոլսոյ. Ի. Հիսար Պէյէր Ամով. Գուրդ Օրթ. Պէյրի. 25
2 5 Ի. Ա. Գավոգ Լենինգ Մէզարդ Պէյրի. Թարտոս. Պէյրիոյ Ի. Պաշտէ Զուպոգ. Գանդրա Ա. Հիսար Գանտի. Վանիր. Զէնկ. Պէյլէր Գուգ. Պէյրի (ուրբաթ օրերը ժամ 2ին Լենինգ ին պիտի մեկնի) 33
2 45 Լենինգ. Մէզդ. Պէյ. Թարտոս. Լենինգ. Սիէն. Մերկ. Պոլսոյ. Ի. Հիսար. Պէյէր Ամով. Գուրդ Օրթ. Պէյրի 19
4 15 Լենինգ. Մէզդ. Պէյրի. Թարտոս Լենինգ. Սիէն Մերկ. Պոլսոյ. Ի. Հիսար Պէյէր Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէյրի 18
5 45 Լենինգ Մէզարդ. Պէյրի. Թարտոս Լենինգ. Սիէնեան Մերկ. Պոլսոյ. Ի. Հիսար. Պէյէր Ամով Գուրդ Օրթ. Պէյրի. 22
7 — Լենինգ. Մէզարդ. Պէյրի. Թարտոս. Պէյրիոյ Բաշտ Լենինգ. Մերկ. Դանդ. Ի. և Ա. Հիսար Դանտի. Ամով. Զէնկ. Պէյլէր Օրթ. Գուգ. Պէյրի. Լաստ. 1
8 5 Ա. և Ի. Գավոգ Լենինգ Մէզարդ Պէյ. Թարտ. Լենինգ. Սիէնեան Մերկ. Ի. Հիսար Պէյէր Ամով. Գուրդ Օրթ. Պէյրի. 20
10 — Մէզարդ. Պէյ. Թարտոս. Լենինգ. Մերկ. Ի. Հիսար Ամով. Օրթ. Պէյ. 34

Ամերիկեան գիշերային կամուրջ ելնող շոգենաւ

11 — Պէյէր Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէյրի. 33
11 25 Ի. Հիսար Պէյէր Ամով. Գուր. Օրթ. Պէյրի. 1
11 35 Լենինգ. Սիէն. Պոլ. Ի. Հիսար Պէյէր Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէյրի. 22
12 — Պէյէր Ամով. Գուր. Օրթ. Պէյրի. 22
12 30 Ի. Հիսար Պէյէր Ամով. Գուր Օրթ. Պէ. Բերեալ 2
1 5 Պէյէր Ամովուա. Գուրը. Օրթ. Պէյրի. 1
1 40 Ի. Հիսար Պէյէր Ամով Գուր Օրթ. Պէ. Գոգ. 23
2 30 Պէյէր Ամով. Գուրը. Օրթ. Պէյրի. (Ուրբաթները 2 15ին) 25
3 15 Պէյէր Ամով. Գուր. Օրթ. Պէյ. Գոգ. (ուրբաթները ժամ 3ին) 2
4 15 Պէյէր Ամով. Գուր. Օրթ. Պէյրի. (Բացի ուրբաթէ) 25
10 — Պէյէրէն ուղղ. կամրջ. բացի ուրբաթէ 28
11 10 Պէյէրէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթ օրերը Ի. Հիսարէն 2

Լոթ-խան եղերքէն կամուրջ ելնող շոգենաւ

11 20 Վանիր. Զէնկ. Պէյլ. Գուգ. 34
11 40 Պէյրոյ Բաշտ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հղրդ.) 23
12 10 Պէյէր Գանտ. Վանիր. Զէնկ. Պէյլ. Գուգ. Պէյրիքմաշ 28
1 — Գանտ. Վանիր. Զէնկիլ. Պէյլէր. Գուգ. Լուգ. 34
1 15 Պէյրոյ Բաշտ. Զուպոգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հղրդ.) 20
1 50 Պէյրոյ Զէնկիլ. Գանտ. Ամով. Գանտ. Եղերք մինչև Պէյրի. (բացի ուրբաթէ) 25
2 5 Գանտ. Վանիր. Զէնկիլ. Պէյլէր. Գուգ. Պէյրի. (Բացի ուրբաթէ) 22
3 Գանտ. Վանիր. Զէնկիլ. Պէյլէրոյ. Գուգ. Պէյրիքմաշ. (Բացի ուրբաթէ) 34
2 50 Պէյրոյ. Բաշտ. Զուպոգ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտի. Վանիր. Զէնկ. Պէյլ. Գուգ. Պէյրի (ուրբաթ. 30ին) 33
4 5 Գանտ. Վանիր. Զէնկիլ. Պէյլէր. Գուգ. Լուսինաար 32
4 15 Պէյրոյ Բաշտ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիր Զէնկ. Պէյլէր. Գուգ. Էրիկ. (ուրբաթ օրեր ժամ 4ին Մէզարդ. էն մեկնելով Պէյրիքմաշ. և Թարտոս պիտի հանդիպի։ 28

6 45 Մերկ. Ի. Ա. Հիսար Գանտ. Ամով. Զէնկ. Պէ. Օրթ. Գուգ. Պէյրի. Լաստ.
9 5 Պէյրիքմաշ Թարտոս Պէյրոյ. Բաշտ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիր. Զէնկ. Պէյ. Գուգ. Լուսինաար 23
9 30 Պէյրոյ ուղ. կամրջ (բացի ուրբաթէ) 33
10 20 Գանտ. ուղ. կամրջ ուրբաթները Զէնկ 19
11 — Գանտ. էն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 22
10 55 Զէնկ ուղղակի կամուրջ 2

(Բացի կէրանէ եղերքէն) կամուրջէն Եւրոպական եղերքէ Եղերքներ ընթեռնողաց ժամերը

12 15 Պէյրիքմաշ Օրթ. Գ. ուղ. Ամով. Պէյրէ Ի. Հիսար. Լիմրի. Լենինգ. Թարտոս Պէյրիքմաշ. Մէզարդ. Լենինգ. Ի. և Ա. Գավոգ (ուրբաթները ուշէն Լենինգ. և Պէյ. գոգ պիտի հան, ապի) 33
1 15 Պէյրիքմաշ Օրթ. Գուգ. բնավ. Ի. Հիսար Պէյլ. Լենինգ. Թարտոս. Պէյրիքմաշ. Մէզարդ. Լենինգ. 19
2 30 Պէյրիքմաշ. Օրթ. Գուգ. բնավ. Պէյրէ Ի. Հիսար Մերկ. Լենինգ. Թարտ. Պէյ. Մէզարդ. Լենինգ. 18
2 45 Գանտի. Լուսինաար. Պէյրէ. Գուգ. Օրթ. Պէյլէր. Զէնկիլ. բնավ. Գանտի. Ա. և Ի. Հիսար Գանտ. Մերկ. Լենինգ. Բաշտ. Պէյ. Թարտոս. Պէյ. Մէզ. Լենինգ. 1
3 20 Պէյրիքմաշ. Օրթ. Գուգ. բնավ. Պէյրէ Ի. Հիսար Պոլսոյ. Լենինգ. Թարտոս. Պէյրիքմաշ. Մէզարդ. Լենինգ. 2
4 — Պէյրէ. Գուգ. Օրթ. Գուգ. բնավ. Պէյրէ Ի. Հիսար Պոլսոյ. Գանտ. Զէնկ. Պէյ. Գուգ. Թարտոս. Պէյրիքմաշ. 23
8 30 Պէյրէ. Օրթ. Ամով. Գուգ. Ի. Հիսար Մերկ. Լենինգ. Թարտոս. Մէզարդ. Պէյ. Գուգ. Մէզարդ. Հանդիպելով Լենինգ. պիտի երթայ) 34
9 15 Պէյրէ. Օրթ. Գուգ. Ամով. Պէյրէ (ուրբաթները Ի Հիսար Մերկ. Լենինգ. Թարտոս. Պէյ. Գուգ. Մէզարդ. Հանդիպելով Լենինգ. պիտի երթայ) 28
9 25 Պէյրէ. Օրթ. Գուգ. Ամով. Պէյրէ Ի. Հիսար Մերկ. Լենինգ. Թարտոս. Պէյ. Գուգ. Մէզարդ. Լենինգ. (բացի ուրբաթէ) 25
10 — Լենինգ. Թարտոս. Պէյրոյ. Մէզդ. Լենինգ. [Բացի ուրբաթէ] 18
10 40 Ի. Հիսար Պոլսոյ. Մերկ. Սիէն. Լենինգ. Թարտոս. Պէյրիքմաշ. Մէզարդ. Լենինգ (ուրբաթները Օրթ ապրիլ.) 20
11 20 Լենինգ. Թարտոս. Պէյ. Մէզդ. Լենինգ. (ուրբաթները Ամովուա գիշ.) 19
11 35 Պէյրէ Ի. Հիսար Պոլսոյ. Մերկ. Սիէն. Լենինգ. (ուրբաթները Պէյրիքմաշ) 22

Գամրաշէն Ուրնավոտիքէ Եղերքներ ընթեռնողաց ժամերը

12 25 Ուղղակի Պէյրէ 1
1 — Ուղղակի Ի. Հիսար 23
2 40 Ուղղակի Պէյրէ (ուրբ. 2 25ին) 2
10 30 Պէյրոյ Օրթ Գուգ. բնավ Պէյրէ (Ուրբաթի օրերը 10 15ին և Ի. Հիսար Պէյրէր Լենինգ հետ պիտի հաղ.) 1
11 15 Գանտ. Պէյրոյ. Լաստ. Գուգ. բնավ. Պէյրէ Ի. Հիսար. Պոլսոյ. 28
11 40 Պէյրէ Օրթ. Գուգ. բնավ. Պէյրէ 2
12 — Պէյրէ. Օրթ. Գուգ. բնավ. 1

Կամուրջի Ամերիկեան եղերքներ ընթեռնողաց ժամերը

12 20 Գանտ. Պէյլ. Զէնկիլ. Վանիր. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ. Բաշտ. Պէյրոյ (բացի ուրբաթէ) 25
12 25 Ուղղակի Գանտիլի 34
1 — Լուսինաար. Գուգ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիր. Գանտիլի 22
2 25 Ուղղակի Գանտիլի [Բացի ուրբաթէ] 34
2 35 Լուսինաար. Գուգ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիր Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպոգ. Բաշտ. Պէյրոյ. ուրբաթ օրերը 3ին Սլլէ-լով Թարտոս. Պէյրիքմաշէն Հանդիպելով Մէզարդ. պիտի երթայ 2
3 25 Ուղղակի Գանտիլի 32
8 15 Գուգ. Պէյ. Զէնկ. Գանտ Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ Բաշտ Պէյրոյ (Բացի ուր.) 33
9 25 Պէյրիքմաշ. Գուգ. Գանտ. Պէյլէր. Զէնկիլ. Վանիր. Գանտի. (Գամրաշէն գուգոյ շոգենաւ. ին հետ պիտի հաղորդակցի) 19
10 5 Գանտիլի Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ. Բաշտոյ. Պէյրոյ. Թարտոս. Մէզարդ. Գամրաշէն [ուրբաթները Գուգ. Զէնկ. Պէյրիքմաշ.] 32
10 10 Գանտ. Պէյլ. Զէնկ (բացի ուրբաթէ) 2
10 40 Լուսինաար. Գուգ. (Բացի ուրբաթէ) 22
10 45 Պէյրիքմաշ Գուգ. Գանտ. Պէյլէր. Զէնկիլ. Վանիր Գանտ. Պէ. ին (Ուրբաթի օրերը Լուսինաար. 33
11 15 Գանտի. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ. Բաշտ. Պէյրոյ ուրբաթ. Գուգ. 23
11 45 Գանտ. Գուգ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիր. 34

Ամեն ուրբաթ առաւօտ երկու քրիստոնեական Մեսսան կամուրջին շոգենաւ մը ելլելով ուղղակի Պէյրէ.

Ամեն ուրբաթ որ կամուրջ 3ին ժամ շոգենաւ մը ելլելով Լուսինաար. Գուգ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիր. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ. Բաշտ. Պէյրոյ Թարտոս. Պէյրիքմաշէն Հանդիպելով Մէզարդ. Հանդիպելով Լենինգ. պիտի երթայ

Ամեն ուրբաթ երեկոյ առաւօտեան Լենինգ. շոգենաւ մը ելլելով Մէզարդ. Պէյրոյ. Թարտոս. Պէյրոյ Բաշտ. Զուպ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիր. Զէնկ. Պէյլ. Գուգ. Լուսինաար. Հանդիպելով Կամուրջ պիտի երթայ։

Դարձեալ ամեն ուրբաթի երեկոյ Լենինգ. առաւօտեան շոգենաւ մը ելլելով Մէզարդ. Պէյրոյ. Թարտոս. Պէյրոյ Բաշտ. Զուպ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիր. Զէնկ. Պէյլ. Գուգ. Լուսինաար. Հանդիպելով Կամուրջ պիտի երթայ։

ԻՄԱԿԻԻՏԱՐԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիսարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիսար
— —	6 30 Պէյրէ	— —	6 15
11 —	7 5	11 20	7 5
11 30	8 — Վոսֆ.	12 — Պէյրէ	8 15 Պէյրէ
12 —	8 20 Պէյրէ	12 20	9 5
12 30 Պէյրէ	9 —	1 — Վոսֆ.	9 50
1 —	9 30	1 20	10 10 Պէյրէ
1 35 Վոսֆ.	10 — Յէրդ.	1 45 Պէյրէ	10 30 Յէրդ.
2 — Պէյրէ	10 20 Պէյրէ	2 15	10 40 Գգ.
2 30	10 50	3 — Պէյրէ	11 —
3 —	11 — Գալատ.	2 35 Վոսֆ	11 20 Յէրդ.
3 15 Յէրդ.	11 10 Յէրդ.	4 15 Պէյրէ	11 20
3 45 Պէյրէ	11 20	3 45 Յէրդոգ	11 50
4 35 Վոսֆ.	11 40	5 15 Վոսֆ.	11 55 Գ. *
4 45 Յէրդ.	12 5	5 5	12 5
5 5	— —	5 15 Յէրդոգ	— —
6 —	— —	5 35 Պէյրէ	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիսարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիսար
— —	6 —	— —	— —
11 —	7 5 Պէյրէ	11 20	6 15
11 45	8 — Վոսֆ.	12 10	7 5
12 30 Պէյրէ **	8 20 Պէյրէ	12 40 Պէյրէ	8 15 Պէյրէ.
1 15	9 — Պէյրէ	1 20	9 5
2 —	9 30	2 10 Պէյրէ	9 45
3 45	10 — Յէրդ.	2 40	10 10 Պէյրէ
3 20	10 10 Պէյրէ	3 10 Պէյրէ	10 30 Յէրդ.
3 5 Յէրդոգ	10 40	3 45 Յէրդոգ	10 40
4 — Պէյրէ	11 10 Յէրդ	4 30	11 20 Յէրդ.
4 35 Վոսֆ.	11 10	5 — Վոսֆ.	11 20
5 10 Պէյրէ	11 40	5 15 Յէրդոգ	11 40
4 45 Յէրդոգ	12 5	5 25 Պէյրէ	12 5

* Այս երթեւեկութիւնն Հրէից ամենքուն, և շաբաթ օրերը Գուգ. շոգեմի հանդիպի։
** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

1 45 Հարեմեան Լուսինաար (բացի կիրակիէ)
4 15 » » (բացի ուրբաթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
1 20 Կամուրջէն Հարեմ Լուսինաար (բացի կիր.)
3 15 Կամուրջէն Հարեմ Լուսինաար (բացի ուր.)
10 10 Կամուրջէն Հարեմ Լուսինաար (բացի ուրբաթի և կիրակի օրերէն)
11 10 Կամուրջէն Հարեմ Լուսինաար (Կիրակի և ուրբաթի օրերը ժ. 10 30ին).

ԻՄԱԿԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՂԱՔԱՏԵՒ ՄԻՋԵՎԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Լուսինաարէն Գալատա Սիրբէճի
4 45 Լուսինաարէն Սիրբէճի
10 — Լուսինաարէն Սիրբէճի
11 10 » Գալատա (Սենի գիւղի շոգեշաւին հետ կը հաղորդակցի)
3 45 Սիրբէճէն Լուսինաար
5 15 Սիրբէճէն Գալատա Լուսինաար
10 30 Սիրբէճէն Լուսինաար
11 20 Գալատա Լուսինաար

Նշան — Օգը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւը իրենց գալուստ տեղը պիտի մնան.

161

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տարբեր Ապրերի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բալագրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է գառնաշամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճարճատուռ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գործածութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լղոյացող թունաւոր անշնչամարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմիս և անդիր, և արեան թունաւորումն։ որոց առանձնորդ արուած է ջերմն և տարուա, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհանուրեալ ջերմն մղձաւոյն անդր և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերն պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր որ մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէն կամ ճարճատուռ վայրերէ բուրեալ մանաւանդ նիւթերով, կամ բաց տպրանդներէն և լայններու ծակոտիներէն ելան թունաւոր կազերով, զոր մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Ապրերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջի այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործառութիւնն սառգապէս անվնաս և անվնաս է և օգտաւոր ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Գալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 151

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբաթական երթեւեկութիւնք

Օր յառաջ Ամ. Ք. Ե. Երթալու տեղը Յորդոր
Բշ. 4 16 2 Եր. Օսէան
Դշ. 5 17 5 Եր. Աչէքսանդրիա
Դշ. 6 18 10 Առ. Անատոլու
Դշ. 6 18 10 Առ. Սեվաստոպոլ
Երբ 7 19 2 Եր. Օսէան

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրեչ Գարու։ 136

ՖԻԻՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Օրէ օրէ երկու անգամ կը բանի Լիվերբուլի և Արեւելեան Գլխ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գանգէսիա	4841
Էդրուրիա	7718	Պոմիէրա	4535
Սերբիա	7391	Սամարիա	2574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2408
Բաւարիա	5587	Ադրիա	2393
Սեֆիլանիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալիֆոռնիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալբերտ	2143	Թրինիտատ	899
Փենսար	1876	Մարոկոյ	1855
Շեքսպիր	1614		

Aleppo շոգենաւը, նաւապետ Թորկիւսը, Օսէանէն դառնալով ամսոյս 20ին, անմիջապէս Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի ուղղակի։

Kedar շոգենաւը, նաւապետ Բոթուէլ, Լիվերբուլէն ասատ պիտի հանի ամսոյս 30ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ Բոգոնոսոր
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան,
196 Գալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէքսիկոյի Գլխ. բանալ ընթեռնողաց

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Ոֆիր	3000
Ֆերսա	4000	Սարդիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէրիթա	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լոգիս	800
Մակասլա	3250	Օլիմպա	800
Մարիսիթա	3250	Սեռիլ	700

Բէրա շոգենաւը, նաւապետ Ճոնս, ամսոյս 11/23ի երկուշաբթի օր ասատ կ'սպասուի Լիվերբուլէն ընդհանուր վ